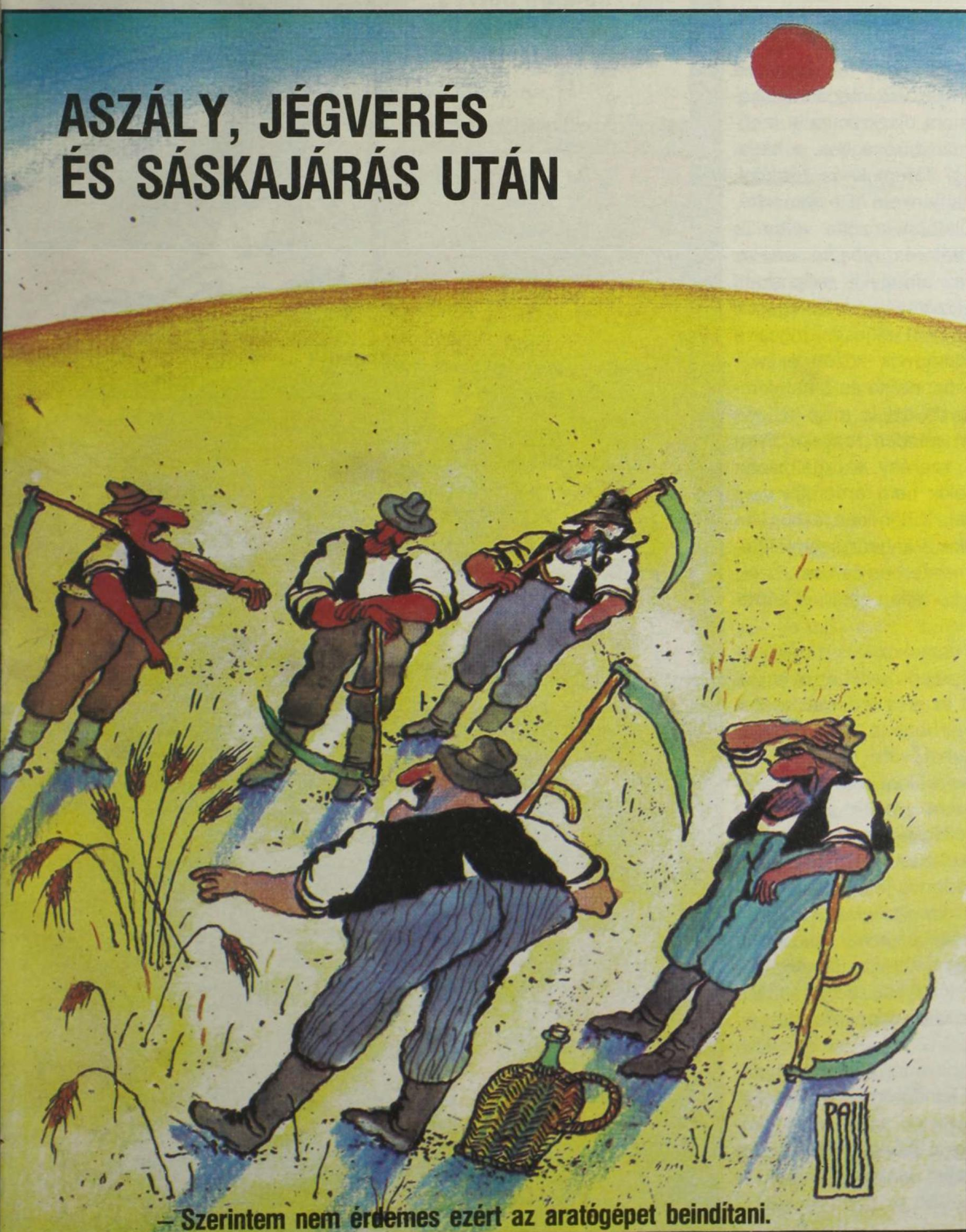
ÁRA: 25 Ft

LUDAS MATYI

A MAGYAR HUMOR HETILAPJA

1993. JÚLIUS 21. FŐSZERKESZTŐ: SZUHAY BALÁZS 49. ÉVFOLYAM, 29. SZÁM

– Szerintem nem érdemes ezért az aratógépet beindítani.

Mai számunk írói:

Alföldi Imre
Angyal János
Becsei Miklós
Bodnár Gyula
Bólya Péter
Csernus János
Galambos Szilveszter
Hajós Magda
Kaposy Miklós
Konrád Antal
Mátyás István
Pusztaszeri László
Walter Béla

és rajzolói:

Balogh Lajos
Dluhopolszky László
Dunai Imre
Gyöngy Kálmán
Jelenszky László
Lehoczki Károly
Nemes Zoltán
Pál Balázs
Rau Tibor
Szabó László Róbert
Szegő Gizi
Dr. Tarnóczy Zoltán
Várnai György

PUSZTASZERI LÁSZLÓ:

MACSKA-JAJ

Sokat vitatkozom mostanában a macskámmal. Nem azért, mert neheztelünk egymásra... Ellenkezőleg! Amellett, hogy régi barátok vagyunk, az az érzésem, hogy kissé a nevelőapjának is tekint. Ezen nem is csodálkozom, hiszen két hónapos kora óta gondozom, és valószínűleg ennek köszönheti sokoldalú érdeklődését. Mivel egérfogásra, vagy más egyéb kenyérkereső foglalkozásra nem kényszerül, folyton az újságokat bújja, a híreket hallgatja. És politizál!

Ezért már előre tartottam attól, hogy mi lesz, ha tudomást szerez a Magyar Egérút Körök megalakulásáról. Nem fog-é a macskatársadalom diszkriminatív megbélyegzése miatt a hazai Alkotmánybírósághoz, a hágai vagy a strasbourgi emberi jogi fórumokhoz fordulni, esetleg tüntetést szervezni a Parlament elé? De nem tette, sőt, kifejezetten felajzott hangulatban közölte velem a mozgalom megalakulásának hírét, és előadta azt az elképzelését, hogy hiba lenne az amúgy is megosztott társadalom kedélyét a macskák kizárásával feleslegesen felborzolni. Egér szempontból ugyan teljesen jogos a megállapítás, miszerint „macskakörmök között élünk", és le kell törni a felfuvalkodott, modortalan és a hatalommal visszaélő macskák uralmát, de azt is meg kellene értetni az egerekkel, hogy nem minden macska ilyen esendő. Vannak pedigré nélküli, szerény, szorgalmasan dolgozó, jóravaló macskák is, akik nem érdemlik meg ezt a csúf kirekesztő szemléletet. Különösen akkor, ha „egyes pedigrés zsúrfiúk" – amint a kandúr szemléletesen fogalmazott – a korábbi rendszerben is csak azért nem zaklatták az egereket, mert korlátlan bejárást élveztek az éléskamrába.

Tehát, a megbékélés és a demokratikus értékrend helyreállítása végett feltétlenül meg kellene nyitni a rokonszenves Egérút Mozgalmat az arra érdemes macskák előtt. Reméli – mondotta –, hogy a macska–egér viszonyt hagyományosan megterhelő elvi kérdések félretételét követően, ennek szervezetileg sem lesz akadálya, mert ez a mozgalom nem gátolja a másként gondolkodó platformok, frakciók kialakítását. Így macskakörökben is több platformmal lehet számolni, amelyek közül a halászó macska, a sportos jellegű vasmacska és a könnyebb szobacica csoportosulás mellett a Kacor király visszahozatalára szövetkezett macskákat említette. Bár utóbbiak között még némi vita tapasztalható atekintetben, hogy a Kacor királyság helyreállítása esetén a legitimitás vagy a nemzeti Kacor-választás elvét célszerű-e követni.

Jómagam ezekbe a részletekbe nem kívántam beleszólni, de biztosítottam derék kandúromat a legteljesebb szolidaritásomról, és kifejeztem azt a szándékomat, hogy magam is csatlakozom a mozgalomhoz, mert megelégeltem, hogy minden sajtot mások egyenek el előlünk.

ELSZÓLÁS

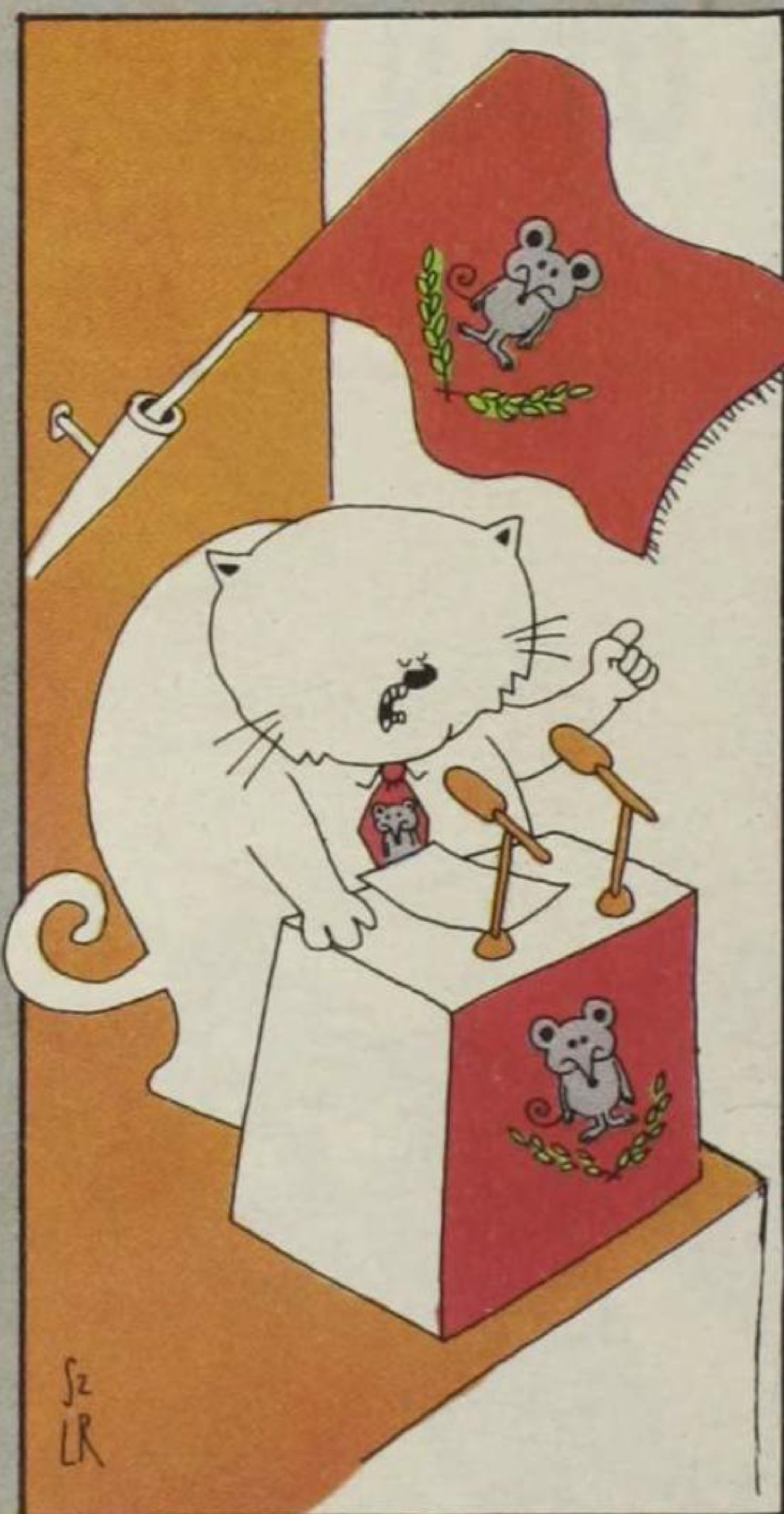

– Mondom is a nagyfiamnak, amikor Aldrin a Holdra lépett.

– Erről senkinek egy szót sem!

Abszolút csapdahelyzet: MÁSNAPOS KISEGÉRNÉL A KATZENJAMMER

EGÉRÚT

TÁNCDALFESZTIVÁL LESZ

– Kedves közönség, dalom győzelme esetén megígérem önöknek, hogy növelem a nyugdíjakat és csökkentem a munkanélküliséget.

POLITIKAI KI MIT TUD?

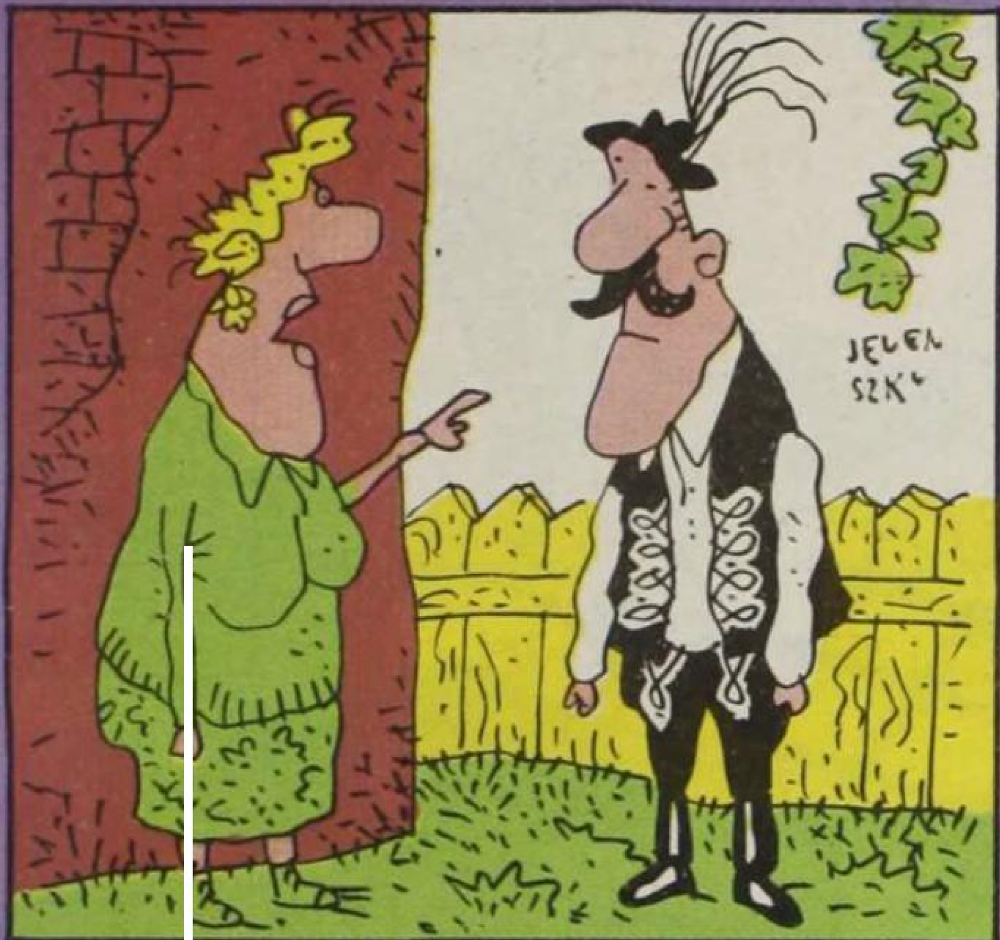
MAGYAROK A HOLDON

. – Te mindig kitalálsz valamit, hogy ne kelljen itthon lenni.

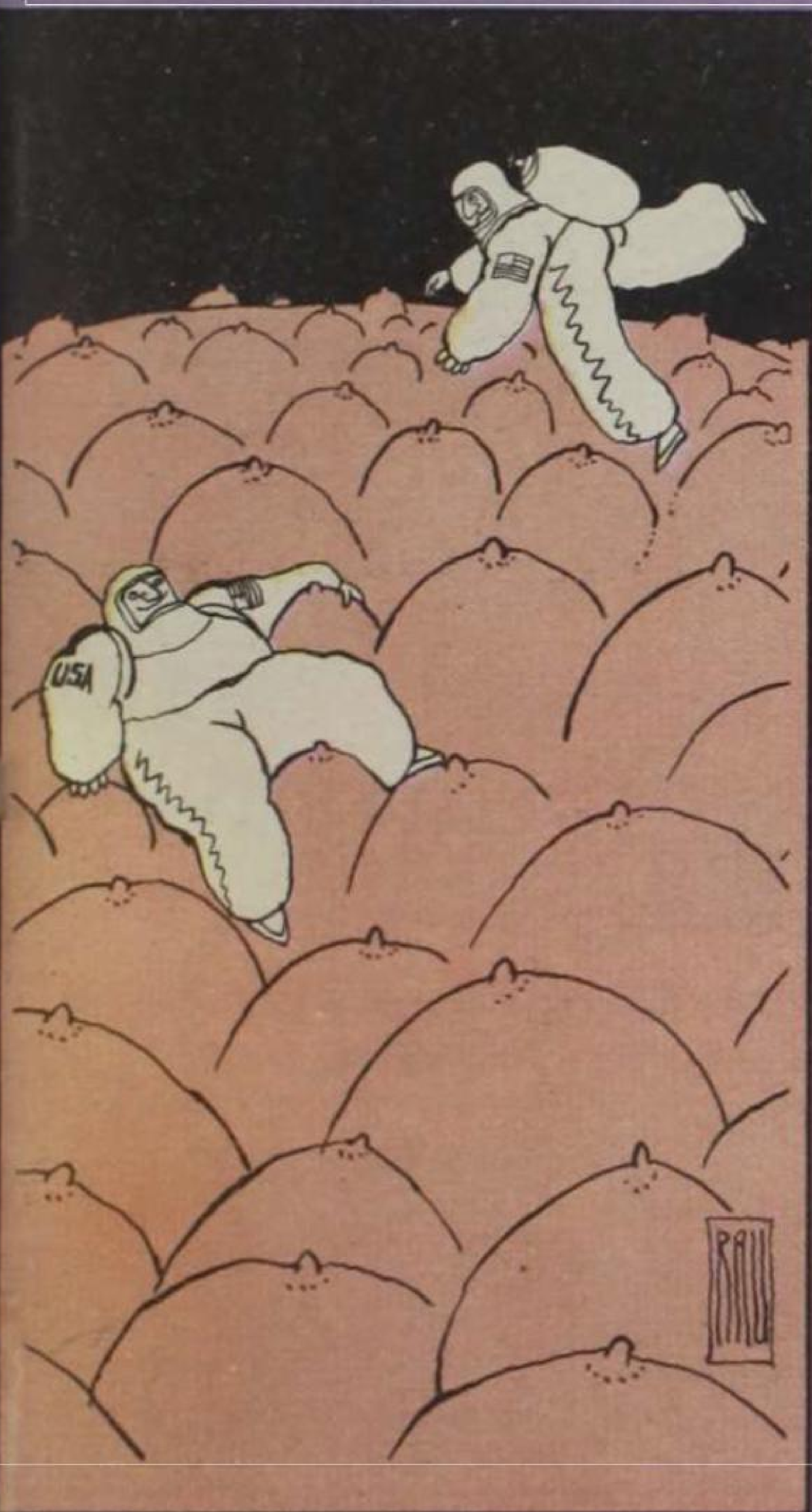

– Előbb léphetek a Holdra, mint a saját holdamra.

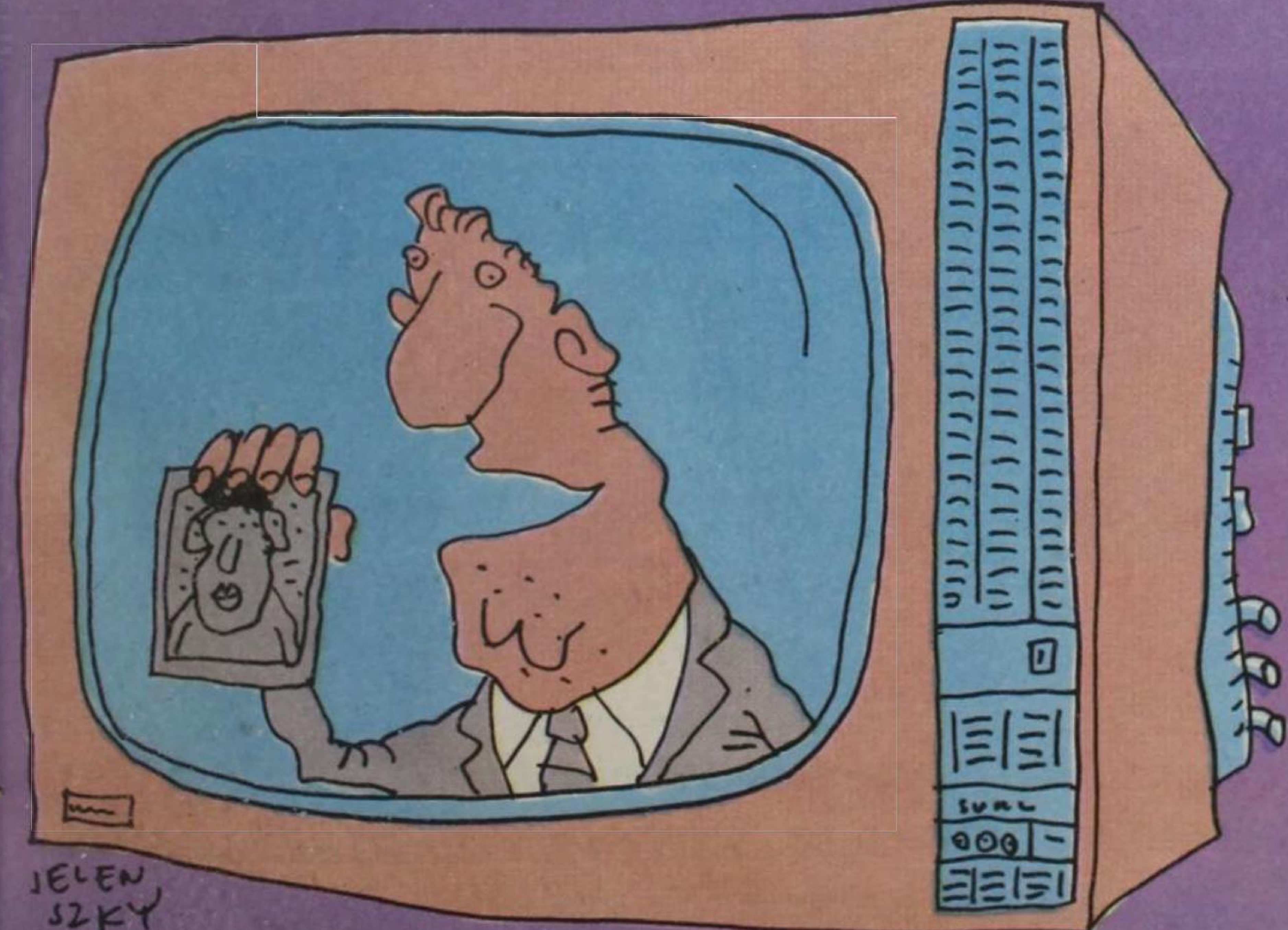
– Ebben a ruhában inkább a kertek alatt menjen a pávakörbe, még a végén belevágják valami tv-riportba.

HOLDKRÁTEREK

LESZÁLLÓPÁLYÁK

– Íme a bizonyíték, Rózsi néni Bocskai sapkás képe 1933-ból!

SZUHAY BALÁZS:

VEZÉRCIKI

Július negyedikén kedves budai házaspárhoz voltam hivatalos. A férj hosszú ideig az „idegenbe szakadt hazánkfia" kitüntető címet viselte a (fehér) csillagokkal, valamint megillette a Magyar Népköztársaságból Kiváló Művész cím is. Felesége viszont született amerikai, akinek ősei ki tudja honnan vándoroltak valamikor az amerikai őstörténelem idején – tehát amikor Magyarország mindössze 900-950 éves lehetett – az Újvilágba, szerencsét próbálni.

A meghívás időpontja nem volt véletlen. Tudniillik egy USA polgár, tartózkodjék bár a világ bármely pontján, akár egy választott új hazában, július negyedikét a legszentebb ünnepnek tartja. Ez ugyanis az amerikai függetlenség napja. Olyasmi, mint nekünk június harmincadika, amikor országunk megszabadult a megszállóktól. Csak hát az amerikaiak komolyan veszik az ilyesmit. Ugyanis ami a függetlenséget illeti, ők az elmúlt kétszáz-egynéhány év alatt megtanulhatták, mit jelent. Azt, hogy nem csak az ország, a polgár is független. Ha ügyes, gazdaggá válik, ha ügyetlen, felkopik az álla. Ha még ügyetlenebb, akár arra az életnívóra is lezuhanhat, amit egyébként csak a szocializmus tud produkálni a szorgalmasan dolgozók számára.

Barátaink kis budai lakásában mintegy húsz vendég, és körülbelül tízszer annyi zászló volt. Ötvencsillagos, sávos kis lobogó. (Az persze csak az egyik rosszindulatú vendég megállapítása volt, hogy: „lám, milyen jól megfér az árpádsáv az ötven ötágú csillaggal.") És a vendégsereg együtt ünnepelt a háziakkal, éltetve a függetlenséget, mely – igaz, nem egycsapásra – egy Amerikát képes létrehozni.

Egy héttel korábban szintén ünnepségen voltam. Ott a magyar függetlenség, a megszabadulás évfordulóját ünnepeltük. A város nem volt fellobogózva, a vendégsereg házigazdái sem borították piros-fehér-zölddel a lakást. Mert az nem illdomos. Bárki magyarkodásnak mondhatná.

Az amerikaiakat bezzeg senki sem vádolja amerikaiaskodással...

Rövidesen az első holdraszállás évfordulóját fogja ünnepelni a világ. Csaknem negyedszázada annak, hogy Armstrongék kitűzték a Holdra a csillagos-sávos lobogót. Volt képük hozzá. Meg lehetőségük. Ha netán magyar ember lépett volna elsőnek a Holdra, mekkora felhördülés követte volna, ha kitűzi a magyar trikolort... Hiszen még a nagynehezen visszaszerzett néhány holdjára se meri kitűzni a parasztember...

Magyarország hajdani nagyságához a menekültek is jelentősen hozzájárultak. Egykori ellenségeink: a jászok, kunok, besenyők beolvadtak a magyarságba, a menekültek: szerbek, románok megőrizték magyar polgárként is anyanyelvüket, kultúrájukat. És magyarul dobogott a szíve a zsidóknak, sváboknak is... Ők is gazdagodtak nálunk, mi is gazdagabbak lettünk általuk. Akárcsak Amerika az odaköltözöttek által.

Sokaknak ma mi vagyunk Amerika. Hozzánk menekülnek a hazájukban tomboló háború, nélkülözés elől. Új népvándorlás tömege zúdul hazánkra.

És mi most félünk tőlük. Okkal? Ok nélkül?

A történelem majd eldönti. Lehet, hogy a mai bosnyák menekült asszony egy magyar Nobel-díjast szül a szegedi klinikán... Ki tudja, talán egy orosz üzletelő unokájából új Weiss Manfréd lesz.

Hát akkor miért félünk tőlük?

Azt hiszem, ebben Amerika példája a ludas.

Az ő példájuk nyomán joggal félhetünk attól, hogy a végén még mi leszünk a Kárpát-medence indiánjai.

Márpedig tudjuk, az indiánoknak Amerika sem az igazi Amerika...

BODNÁR GYULA:

MENYASSZONY PÁRT(Á)BAN

Amikor beléptem az államilag dotált, kamatlábon forgó pártkastély puritán pompájú lovagtermébe, a pártelnök éppen a KERÍTŐ című politikai házasságközvetítő hetilapot silabizálta. Két keretes hirdetés között rámpillantott, hogy hellyel kínáljon, s elégedett mosollyal nyugtázta, hogy pártjának főügyésze és főrendésze időközben már leültettek. (Két év hat hónapra, jogerősen.)

– Ha a sajtófőnököm jól informált – törte meg a még életbe nem lépett kampánycsendet –, akkor maga most azért jött, hogy a leendő partnereink felől érdeklődjön.

– Ha egy mód lenne rá – rebegtem, miként a ruhásszekrényben tetten ért szerető az átmeneti- és a télikabát közötti száraz dunsztban.

– Még nem döntöttünk, de egy már biztos: nem adjuk rangon alul! Mi kérem, egy olyan izé, …egy olyan kvázi „jobb házból" való párt vagyunk.

– Melyik házból, ha nem lennék indiszkrét?

– Nagyon is indiszkrét. Tudja, mi a házat apportként vinnénk a nászágyba, így aztán ez a dolog már nem a felvilágosítás, hanem az intimitás fogalomkörébe tartozik.

– Más egyéb vagyonka?

– Csak az, amit hangyaszorgalmú tagságunk összeállamosítgatott. Egy egészen picike tőke.

– Erkölcsi?

– Nem. Marxi!

– Akkor úgy gondolom, „balról" várják a leendő partnereket?

– Természetesen, de cseppet sem elvakultan. Már rég túl vagyunk azon, hogy egy szem többet lát!

– Mihez tájolják a közeledőt?

– A bukszájához. Úgy fordulunk, hogy a jövevény pénzes része balról essék. Nem elvfeladás, hanem adaptált ideológia!

– Mik a tapasztalataik? Milyenek a kérők?

– Sok közöttük a hozományvadász. A múltkor például rendeztünk egy olyan páneurópai pikniket, vagy micsodát. Szóval, csináltunk egy szalonnasütést. Mindent egybekészítettünk, a nyársaktól a parázson át a bevagdalt szalonnákig. Aztán úgy járt az egész, mint annak idején a Petőfi terve.

– Ezt nem értem.

– Újságíró létére nem valami művelt, hallja! „Füstbe ment"!

– Nem jöttek el?

– Eljöttek, de rá se hederítettek a szalonnánkra!

– Csak nem azt hitték, hogy kutyából…

– Nem tudom mit hittek, de mindenki a saját pecsenyéjét akarta sütögetni. A mi tüzünknél!

– Miért nem a zöldeket hívták meg? Úgy tudom, azok vegetáriánusok.

– Ne beszéljen zöldségeket! Drága pénzen ide utaztattuk őket, aztán mi volt a hála? Átmentek a szomszéd párthoz. Mert hogy a szomszéd voksa mindig zöldebb.

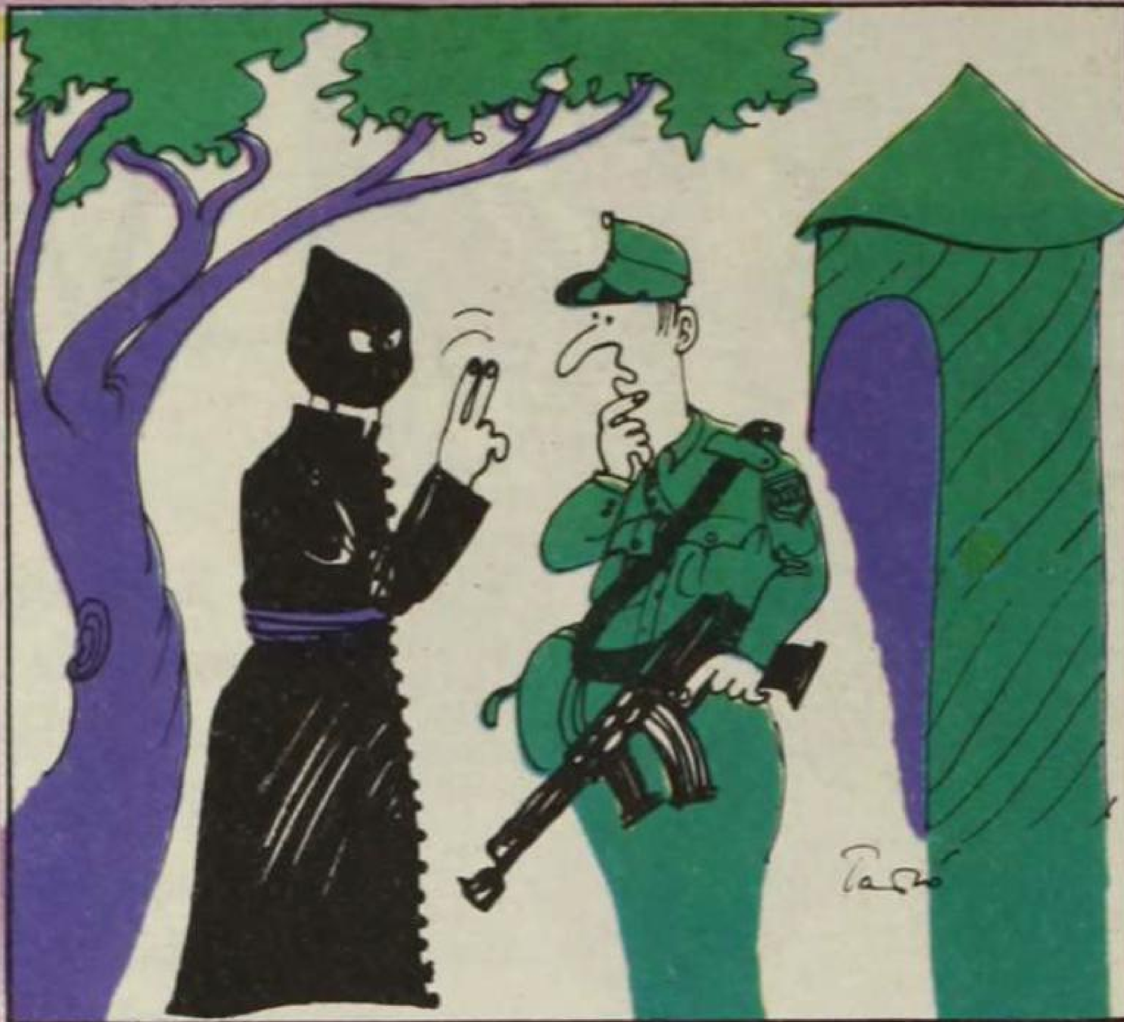
– Gondolom, másokkal is próbálkoztak?

– Próbálkoztunk mi már mindenkivel. Utolsó lehetőségként még a történelmi pártok is szóba jöttek. Képzelje! Valamennyi kész volt tárgyalóasztalhoz ülni velünk!

– Az együttműködés végett?

– Dehogy! Az *elhatárolódás* végett!

TÁBORI LELKÉSZ

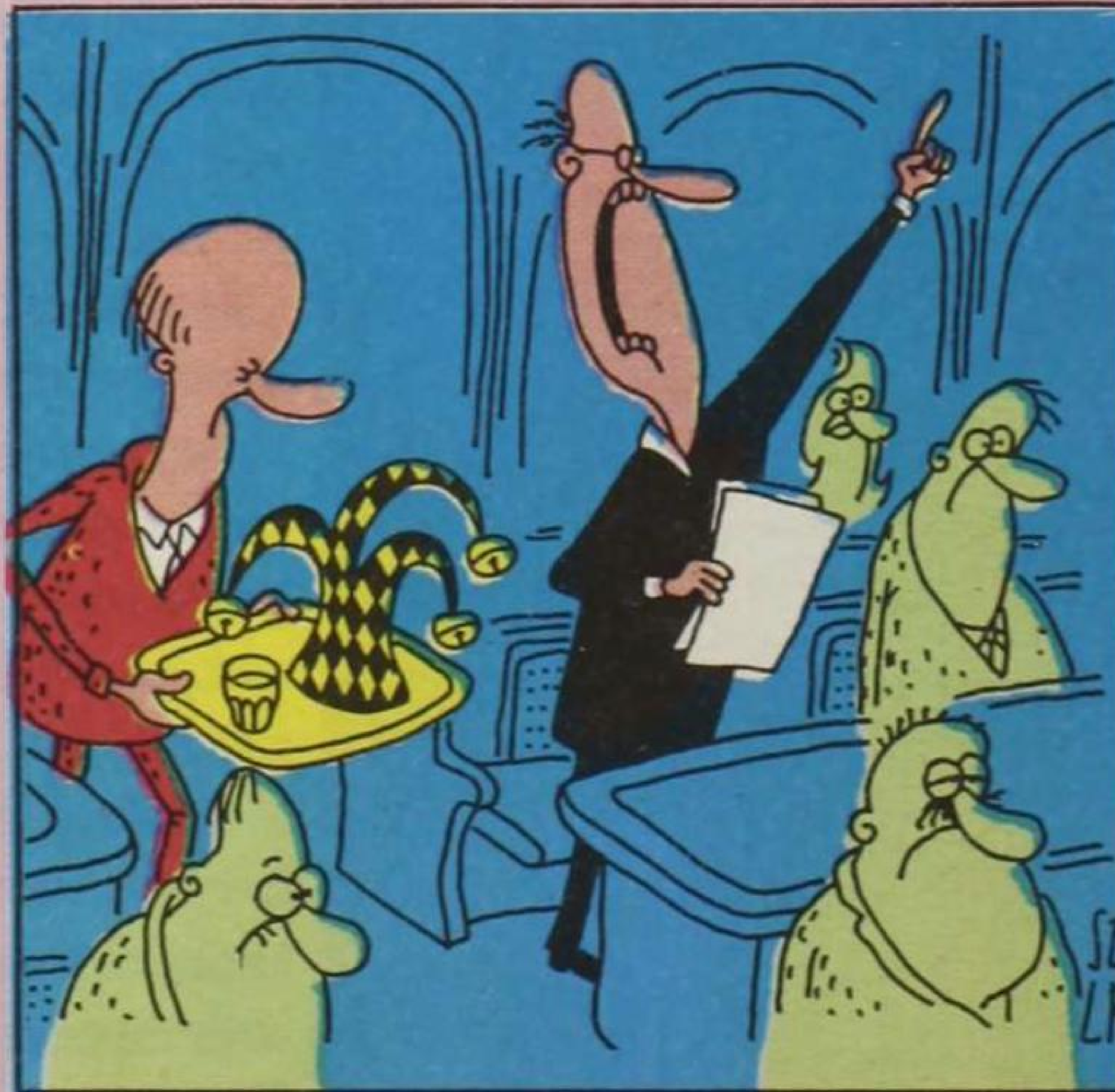
– Merre találom a kommandósokat, gyermekem?

VÁLASZTÁSI MIKROFON

– Nagyobb sebességre is lehet kapcsolni!

NAPIREND ELŐTT

– Tudod, hogy nem az 56-os sortűzért aggódom, de kiderült, hogy 44-ben is vezényeltem egyet.

BORÍTÉK-ÜGY

LIBERÁLIS FELESÉG

– Természetesen elmehetsz sörözni, de előbb végighallgatod a 658 módosító indítványomat!

Két össze nem tartozó hír:

1. SZEGED: VÉGET ÉRT A IV. SZITTYA VILÁGTALÁLKOZÓ

2. POZSONY: MEČIAR A KISEBBSÉGI FESZÜLTSÉGET „SZÍTTYA"

– Félek, apuci! Mi lesz, ha megtudják, hogy itt bujkál Iljics, amikor a szoborparkban kellene lennie!

– Már nem veszélyes, csak sírni jár ki ide.

KONRÁD ANTAL:

RÉGI IDŐK MOZIJA

A hetvenes évek közepe táján elvetemült szokásunkká vált, hogy nyári élményeink legsikerültebb pillanataiból rövidke filmet fabrikáltunk, csak úgy – minden hátsó gondolat nélkül –, a magunk örömére. Ennél elvetemültebb dolgot nehéz elképzelni, de hát Istenem! – mindenki úgy vetemült el, ahogy tudott. És amekkora kurázsija volt. Nekünk nem volt semekkora.

Nos, ott a Balaton partján akkor már minden évben vagy nyolc család múlatta együtt a nagy nehezen elérkezett szünidőt. Eléggé el nem ítélhető módon egytől egyig Nyugatról érkezett családok voltak. Nem keresték a luxust, mifelénk hiába is keresték volna –, de megelégedtek velünk.

Egyetlen luxusunk ez a kis nyári film volt a bolondságokról. Ezeket aztán a következő nyáron nagy örömmel kacarászva nézegettük.

Nos, úgy október táján az anyósom látogató útlevelet kért és kapott Nyugat-Németországba. Ugye kedveseim, akik oly őszintén sírjátok vissza e bájos napokat, már nem is nagyon emlékeztek rá, mi minden kellett egy ilyen kiutazási engedélyhez. Nekem meg az a képtelen ötletem támadt, hogy kiküldöm vele, úticéljához nem messze lakó barátaimnak az az évi filmeposzt, hadd kacagjanak már egy kicsit korábban.

De megéreztem valamit, nevezetesen, hogy nem lehet lehetséges, hogy én, egy egyszerű, mezei állampolgár, csak úgy zsuppsz! kiküldjek vagy tízpercnyi filmet (számunkra a művészetek legfontosabbika!) a magam kénye-kedve szerint, a sanda információkra éhes Nyugatra.

Pláne nem akartam esetleges zaklatásnak kitenni, egyébként jó lelkű anyósomat. Ez is képtelenül hangzik, de akad ilyen.

Elmentem hát sebtében a Báthori utcába, ott tudván minden filmekkel kapcsolatos dolgok fellegvárát.

Rövid tudakozódás után a hatodik emeletre másztattak – (a lift természetesen nem működött) –, ahol két álmos, de nem barátságtalan kisasszony kevergette a reggeli feketelevest.

– Itt van ez a kis film – vettem elő a tenyérnyi orsót –, szeretném kiküldeni Németországba… – bagatellizáltam az esetet egyiküknek.

Átlátott rajtam.

– Nyugat?

– Nyugat… – mondottam töredelmesen.

– Az baj – mondotta ő tárgyilagosan. – Akkor le kell vetíteni.

– Sebaj! – mondottam könnyedén, és hálás közönségben reménykedtem a csinos leányok személyében.

– Két hét múlva lehet érte jönni, addigra megnézi a Bizottság.

– Oh! – csillantam fel reménykedve. – Túlzó e kegy! Ez a kicsinyke orsó nem egy gigantikus eposzt vagy kőkemény szociográfiai odamondogatóst hordoz, ez csak egy rövidke film, mondhatnám úgy is, gyermekem rózsaszínű popijáról, de hát még nincsen gyermekem… de azonos kategória.

– Családi film? – csalódott szegény kisasszony, alig leplezve undorát.

– Hát persze! – voltam túl a nehézségeken. – Mi lehetne más egy ekkorka orsón?

– Akkor is le kell vetíteni… – zúdított rám hideg zuhanyt az éber teremtés.

Könyörgőre fogtam: tudom, késõn jöttem, ilyen horderejű ügyben nem lehet ripsz-ropsz dönteni. Tán egész rendünket döntené, ki itt hamarkodottan döntene. De anyósom utaz, s én – bármi frivol, égek a sikervágy talmi lázában… kérem tegyen, ha tud.

Megszánt.

– Siessen! – mondta. – Az alagsorban most vetít a gépész. Filmet néz éppen az Átvételi Bizottság, tán szakítanak kicsinyke időt…

Száguldva le a lépcsőn. Hetet. Hat emelet, meg az alagsor.

Derengő homályban a kelepelő óriásgép képköre fénylett, mint tudjuk a sík lepedőn. A Bizottság, mely a néhány méltóból állott, kikben bízhattunk; kik ércbe faragva tudták, mi az, min kandi szemünk még szédület, poshos gondolatok nélkül bámészhat háborítatlan, – A BIZOTTSÁG –, mely bírta az egyedüli bizalmat, épp valamilyen amerikai vígjátékon kacagott fergeteges nagyokat. Évek múlva mutatták be a filmet…, de ez nem tartozik a történetemhez. Csak a történelemhez.

Remegve, lihegve nyomom a gépész kezébe az opuszt. Elővesz a sublótból egy piciny vetítőgépet, a fal felé fordítja és szól: két óra múlva jöhetek vissza.

Két pokoli óra a Duna-parton. Miért is tettem ilyet? És ha találnak rajta VALAMIT?! Valami rejtett képet, vagy hátsó mondanivalót. Vagy kicserélik egy felvételre, amint Konsztantin Szergejevics, ideiglesen állomásozva, a Rottenbiller utcai öröklakásban veri asszonyát? És oda a fényes karrier, a Trabant, a társbérlet, a szerep a „Vágóhidak Szent Johannájában”.

Mit tettem!? Én elbizakodott, meggondolatlan, balga botor! De most már vissza kell menni. Aki menekül, gyanús!

Az alagsorban az óriás a film utolsó perceit sziporkázta. A kicsiny vetítőgép a falnak fordítva kerregte filmemet. A gépész a nagyfilmet nézte a lukon át –, s kacagott nagyokat.

– Nos? – rebegtem –, megnézték?

– Csak nem képzeli? – tapadt eközben is a filmcsodára a masiniszta. Elő van írva, hogy a filmet le kell vetíteni. Nos, ott van. Éppen vetül.

Ekkor értettem meg, hogy a művet levetíteni, politikai és ideológiai szempontból mérlegelni, sorsa felett dönteni: egyedül a gépész hivatott.

– De hát nem is nézi…

– Mit gondol, érdekel engem a maga filmje? Elő van írva, le lett vetítve. Fusson, mert a kisasszonyok ebédelni mennek…

Hét föl.

– Levetítették?

– Le!

Igaz vagy nem? Mindegy. Papír, pecsét. Hét le.

A gépész ezalatt szolid fekete dobozba zárta a filmet. Nemzeti szín zsinórral fonta be, az előírásos, kibonthatatlan és kijátszhatatlan maslikkal díszítve. A zsinór fittyenő végére ólomzárolóval címeres ólmot préselt.

Így vonult Nyugatra tíz perc családi csacskaság, a szocialista filmgyártás utazó nagyköveteként.

Az is bolond, aki nem sírja vissza azokat a szép időket…

ANGYAL JÁNOS:

SZABAD A TÉR

A nyári szabadtéri színielőadások kínálata minden korábbinál gazdagabb az idén…

Szegeden került színre a *János vitéz,* aki az egyetem kapuján kilépve, kezében friss diplomájával terelgeti munkanélküli nyáját a színpadra, miközben a hölgyvendégeken legelteti a szemeit. A darab végén rátalál Iluskára, s Jancsit a Dóm téren derék csikóbőrfejűek a pászotorok királyává ütik-verik. A leglátványosabb az a tömegjelenet, amikor a közönség estéről-estére megrohamozza a buszokat.

A gyulai várjátékokon *Vitéz János* vívta ki a legnagyobb sikert. A rendező elképzelése először az volt, hogy a nézők ostromolják meg a várat jegyekért, de erről később letett, mivel Vitéz János mély átéléssel visszaverte a publikumot. A vendégek számára igazi felüdülést így az jelentett csupán, hogy a vízzel teli várárokból nézhették végig az előadást.

A Vidám Színpad egy pócsmegyeri világítóudvarban mutatta be a *János, a kilátó* című zenés bohózatot. Óriási sikert aratott a francia királylány krémese. A zárókép sajna kissé hosszúra sikeredett – amikor is Iluska azt énekli, hogy „János legyen fent a János-hegyen” –, mivel a menetidő a Pócsmegyer–János-hegy viszonylaton viszonylag tetemes.

A Margitszigeten a Kacsóh Pongrác Népiegyüttes ropja esténként, *Jancsi, ne kukoricázz!* címmel. Nagyszerű Bagó rityegőse és az öreg francia király rotyogósa. Kicsit merev azonban a gonosz mostoha üvegesszemű tánca. A békazene különösen a huszárok békaügetésekor érvényesül. A szúnyogmatolcsi véradók kórusa igazán vérbő! A közeli gyógyszálló reumás vendégeinek táncképe után végre megtudtuk, hogy a koreográfus miben sántikált…

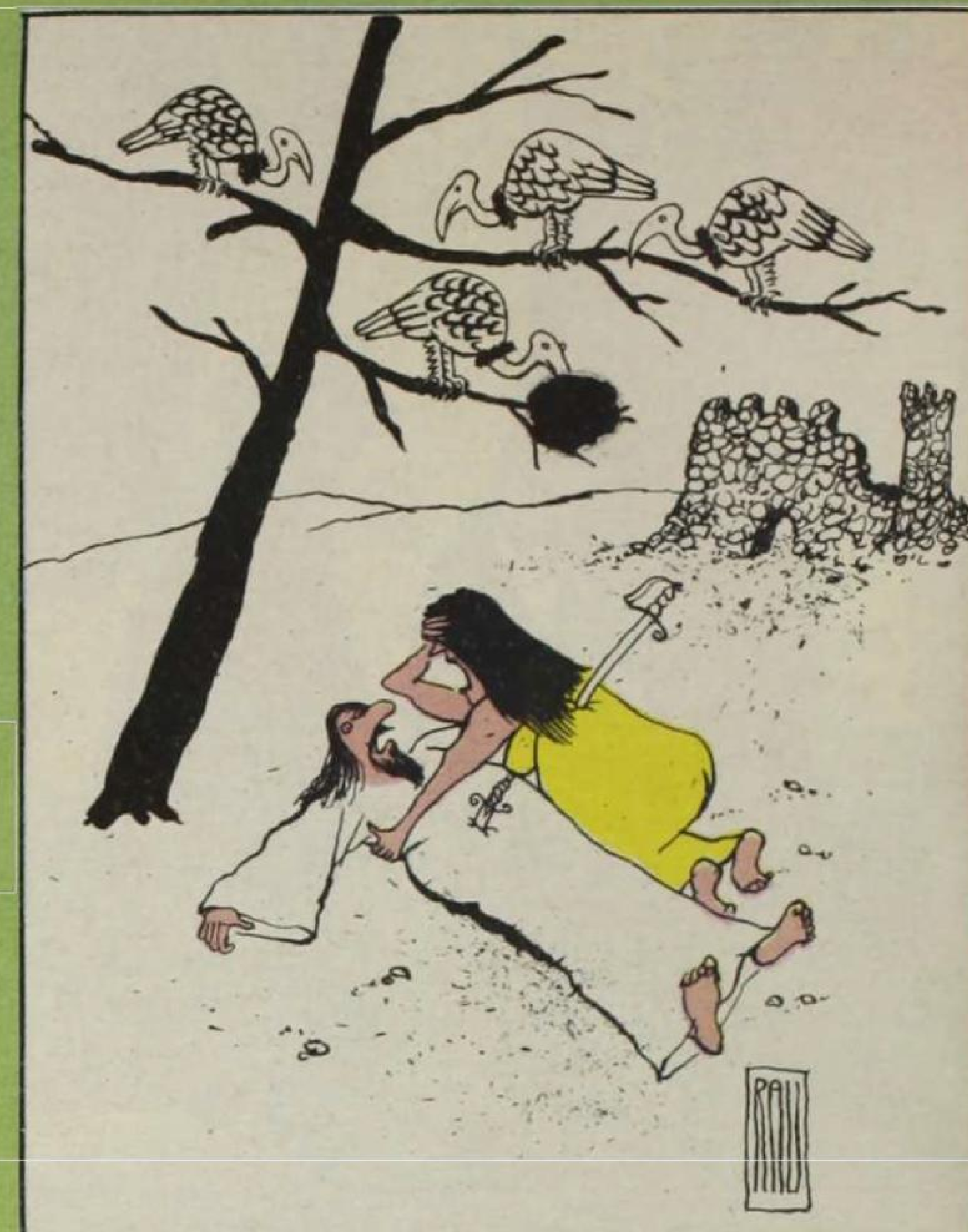
S végezetül igen tartalmas szórakozást nyújt a Népstadionban előadott *János, a vitéz* című rockopera. Különösen szép a kukoricával bevetett gyepszőnyeg. A főbb szerepeket Vikidál Gyula énekli. (Ferónk ezúttal csak Bagózik.) Iluska duplapitykés monokinije mellbevágó élmény!

Érdemes megnézni valamennyi előadást…

SZABADTÉRI SZÍNHÁZ

SZABADTÉRI JÁTÉKOK

ADAPTÁCIÓ

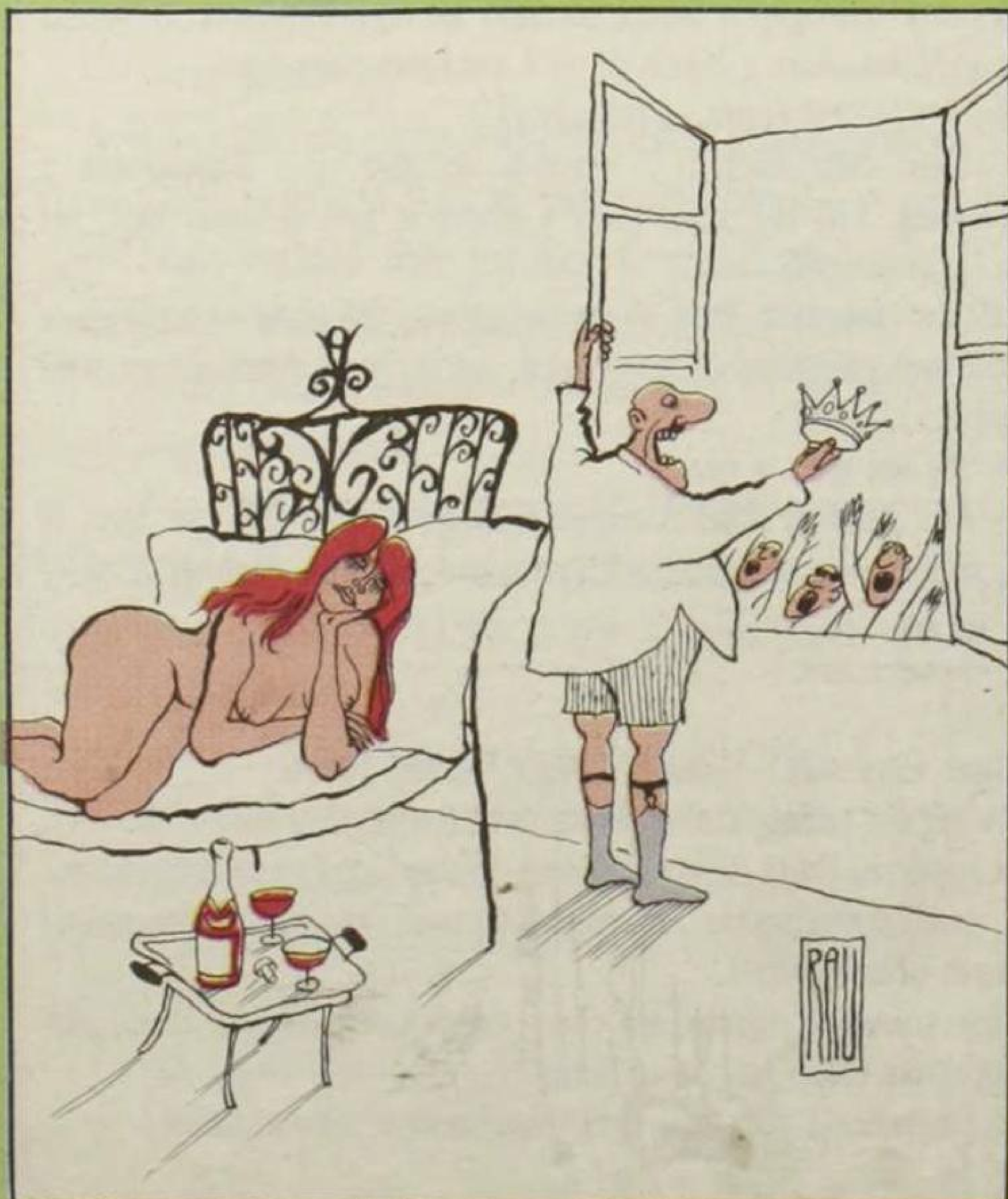

– Szóval te vagy az az Othello, aki fojtogatta Király B. Dezdemónát?

FÉLTÉKENYSÉGI DRÁMA

NÉPSZERŰ MŰVÉSZ SZABADSÁGON

– Igen… sajátságos nyári szabadtéri színpadra alkalmazott megoldás, hogy a Hamlet végkifejletét tortacsatával oldják meg.

– Elszakadt a harmadik kismalac bábja, de Kálmánka egy bravúros beugrással megmentette az előadást!

A rendező a színésznek:
– Kétszáz sort kihúztam a szövegedből.
– De hiszen pontosan kétszáz soros a szerepem…
– Hát éppen ezért!

Ősztől sátorba költözik a Vígszínház
UGYE, NEM FOGNAK OTT LECÖVEKELNI?

Mottó: „Akinek humora van, mindent tud, akinek nincs, az mindenre képes"
(Szenes Iván)

MÁTYÁS ISTVÁN és SZUHAY BALÁZS beszélgetése

MAGYAR BÁLINTTAL,

az SZDSZ országgyűlési képviselőjével

– Képviselő úr, édesapja, aki ugyanazt a nevet viselte, mint Ön, kiváló színházi szakember volt. A Nemzeti Színház főtitkára, csaknem egy évtizeden keresztül a Vígszínház (akkor Néphadsereg Színház) igazgatója. Édesanyja ismert dramaturg. Ilyen családi indíttatás mellett hogyan „úszta meg", hogy nem színházi pályát választott?

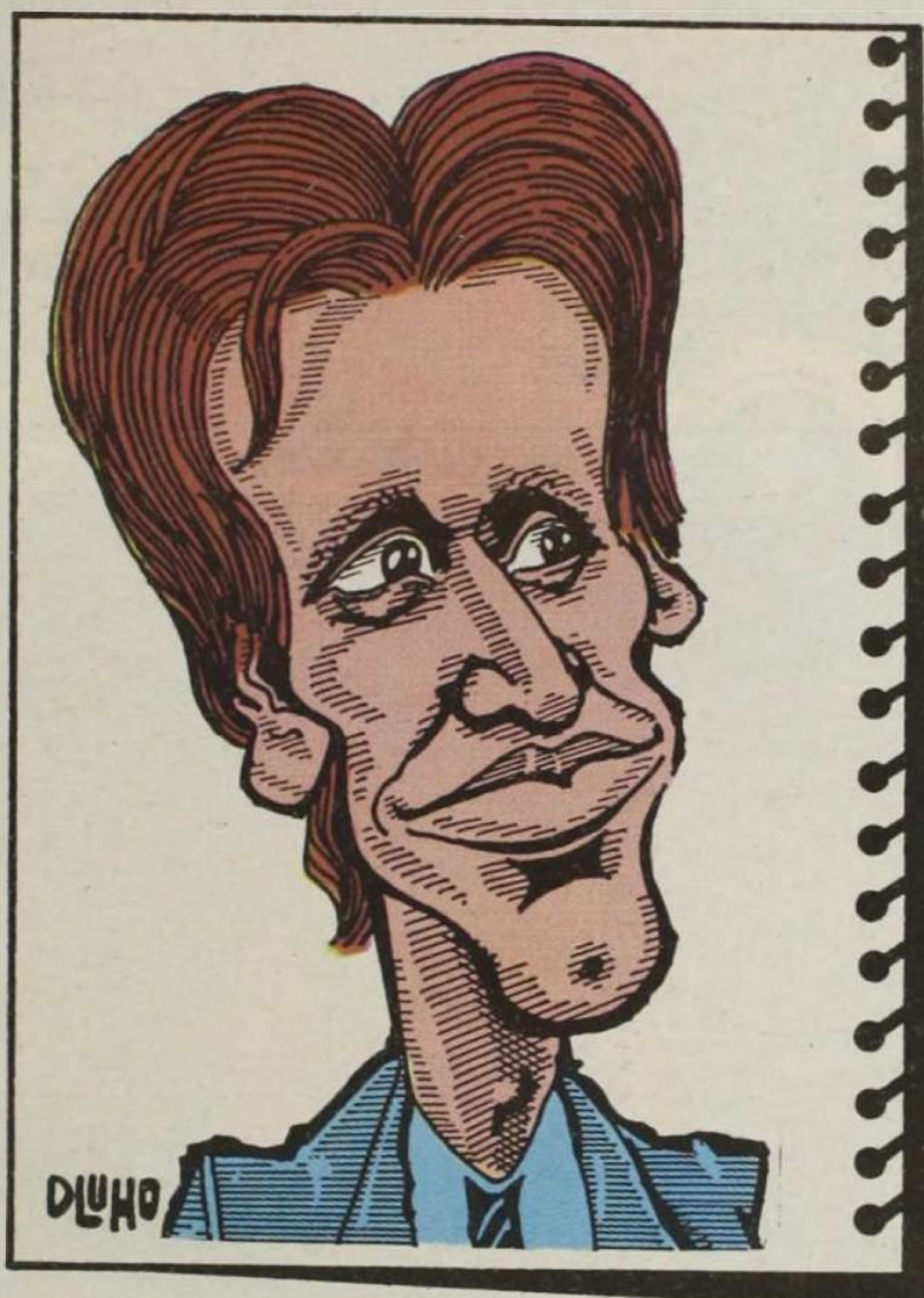
– Valóban nagyon korán kezdtem színházba járni. Én már nem is emlékszem, de a családi visszaemlékezés szerint a Nők iskolája volt az első darab, amelyet – apám főtitkársága idején – a Nemzeti Színház igazgatói páholyából láttam. Attól kezdve elég sűrűn vittek színházba. Állítólag amikor először voltam a Bábszínházban, rendkívül fel voltam háborodva, hogy a gyerekek nem tudnak rendesen viselkedni, és állandóan közbekiabálnak... Gyerekkoromban mindent a színházhoz viszonyítottam. Még a fasori evangélikus templomot is színháznak véltem. Apám húgommal együtt gyakran hátravitt az öltözőkbe, de furcsa módon úgy tízéves koromtól megtagadtam ezt a hátramászkálást. Úgy éreztem, ez amolyan „civil a pályán" típusú dolog. Attól kezdve inkább a nézőtéren maradtam. Ellentétben a húgommal, aki aztán dramaturg lett. De azt hiszem, politikusként is kapcsolatba lehet kerülni a színházzal. Ükapám, Szemere Bertalan például a miskolci színház számára Bécsben vásárolt díszleteket, anélkül, hogy közvetlenül színházi ember lett volna.

– És hogyan bírja a politikusi pályát? Hiszen itt is állandóan „közbekiabálnak a gyerekek"...

– Így van. De ezen már az iskolában túltettem magam. Ott nem voltam olyan fegyelmezett, mint a színházi nézőtéren... Ma is meg tudnám mutatni az ellenőrző könyvemet, amelyben sok ilyen beírás szerepel: „belekiabál az órába, helyéről felugrál, ezért megintem." Jó tanuló voltam, de elég rossz magaviseletű. És apám, aki kordában tartott otthon – valószínűleg ezért is engedtem el magam az iskolában –, nehezen viselte, hogy már az első tanévben tizenegy intőt gyűjtöttem össze... Magatartás egyes, és intők serege... Egyszer ezt már megúnta, és mert az volt a véleménye, hogy az iskola feladata a gyereket ott rendben tartani: mi köze neki az intőkhöz, vele ne levelezgessenek... nos, amikor egyszer otthon rendetlenkedtem, elkérte az ellenőrzőmet és beírta: „Fiam itthon rosszul viselkedett, ezért megintem." Ki kellett vinnem aláíratni az osztályfőnöknőmmel, aki ezen módfelett meglepődött. De meglett az eredménye: intőim száma attól kezdve évi öt-hatra csökkent.

– Említette már, hogy ükapja Szemere Bertalan. De van egy másik híres Szemere is: Miklós, Kellér Andor Zöld gyep, zöld asztal című regényének hőse. Hozzá mennyire kötődik?

– Nem kártyázom, nem lóversenyezem. Azt hiszem, életemben egyszer pókereztem, tízfilléres alapon... Ami a kötődést illeti... csak azokhoz lehet, akikkel az ember személyesen is meg tud ismerkedni, legalább áttételesen, mondjuk a fennmaradt levelezés útján. Dédapámat, Kürthy Emil színházi újságírót, aki Szemere Bertalan lányát vette feleségül, személyesen persze nem ismerhettem. De az ő levelezése fennmaradt, így hozzá ezen keresztül már van érzelmi kötődésem.

– Néhány éve történt, az évszámra már nem emlékszem. Berecz Jánosék letiltották Csurkát. Akkor a Vigadóban az Ön húga, Magyar Fruzsina bátran kiállt Csurka mellett. Úgy védte Bereczczel szemben, mint egy anyaoroszlán... Nem számít ez ma „fekete pontnak"?

– A szólásszabadságért, a demokráciáért küzdött, és helyesen tette. Örülök is, hogy annak idején megtette.

– Ismét Szemere Bertalan ükonokáját kérdezem. Az SZDSZ-t gyakran éri az a vád, hogy nagyon kevéssé törődik a hagyományokkal. Erről mi a véleménye?

– Szerintem a múlt század óta a magyarság legnagyobb hagyománya a modernizációs törekvés, az Európához való felzárkózás. De csak azért nem megyek vissza messzebbre, mert a múlt század kapcsolódik a polgári szabadságeszmékhez, és ez az, ami a modern társadalmakat meghatározza. Ilyen értelemben érdekes, hogy Szemere Bertalan egy éven át utazott Nyugat-Európában, az erről írt kétkötetes útibeszámolója bestseller lett Magyarországon. Tételesen végigvette a nyugati társadalmak berendezkedését a börtönviszonyok szabályozásától kezdve az iskolaügyön át, az önigazgatási adminisztrációk felépítéséig. Ezt állította követendő példaként a magyarság elé. Ezt a szabadságeszményekhez kötődő hagyományt követjük. Én azt vállalom, hogy nekem március tizenötödike nagyobb ünnep, mint augusztus huszadika, mint ahogy a franciáknak is a júliusi forradalom évfordulója a legnagyobb ünnepük. És ehhez hozzátartozik a detronizáló Szemere Bertalan is, aki először nevezte kormányát respublikainak és demkrácia elvűnek. De természetes az, hogy az egykor együttműködő, később szembekerülő politikai szereplők között a történelem feloldja ezeket az ellentéteket. Gondoljunk csak Habsburg Ottóra. Hol van ő azoktól a habsburgi elvektől, amelyeket a családi tradíciói szerint képviselnie kellene?!

– Ha azt kérném Öntől, soroljon föl öt nevet, akik a magyar történelemben a liberalizmust képviselték, kiket említene?

– Ha időrendben megyek, kezdhetném az ükapámmal, akinek fontos része volt a nemzetiségi kérdésben, a zsidóság egyenjogúsításában, aki a legliberálisabb sajtótörvény elképzelést terjesztette elő; és amikor belügyminiszter volt, az érvényben lévő sajtótörvény kauciót írt elő a lapok megjelenéséhez, a Táncsics-féle ellenzéki laphoz a kauciót saját maguk tették le, hogy az ellenzéki lap megjelenhessen. Nemes gesztus. És hát természetesen Eötvöst, Jászit, Bibót mondhatnám még.

– Ez idáig négy. Ki lenne az ötödik?

– Hát a jelenkorból mondhatnám Kis Jánost. Nagyon becsülöm és tisztelem.

– Remélem, nem haragszik, ha azt mondom, én az Ön helyében inkább Deák Ferencet említettem volna... Vagy Széchenyit... Annak viszont örülök, hogy Lukács Györgyöt nem mondta. Véletlen csupán, vagy Ön szerint sem fért volna be az ötbe?

– Nem, semmiképp sem fér bele, legalábbis liberális gondolkodóként nem. Jelentős marxista filozófusként igen. De ez más kérdés.

– Búcsúzóul kérünk egy vidám parlamenti történetet!

– Köztudott, hogy amikor Jelcin beszélt a magyar Parlamentben, a tolmácsgép csődöt mondott. És hiába tanultunk jónéhányan oroszul az iskolában, nem értettük, mit mond. Viszont Haraszti Miklós kiválóan beszél oroszul, ezért mindenki őt leste, mikor tapsol. Minden képviselő – pártállástól függetlenül – az ő „tapsrendjét" követte... Ilyen mértékű, egyöntetű elfogadottsága a Parlamentben az SZDSZ véleményének sem azelőtt, sem azóta nem volt...

A szabály az szabály

– Originyál *szovjet* vodka, vitézs úr! Háromszáz üvegje – aranylik felém a selyeminges mosolya. – Negyvenöt fokos, akár a derékszög...

– Kétszáz – lassítok le asztalkája előtt. Méricskél, fújtat, halántékán lüktetni kezd egy vastag ér. Farkasszemet nézünk, én bírom tovább.

– Kettőhatvan – sziszegi. – És kap mellé egy fél pár nyugatbolgár strandpapucsot.

Egyetlen arcizmom sem rezzen, Gregory Peck vagyok a *Párbaj a napon* című filmben.

– *Nyugtát is adok* – roskad magába, tizenöt évet öregszik hirtelen, cigaretta után kotorász...

– Két üveggel – vigyorgok, izzadt tenyeremben ott lapulnak a gyűrött százasok.

●

– Kezicsókolomtessékparancsolni – pengetem a tányérkába a három fémötöst.

– Hová szalad? – hunyorog elő újságja mögül a *néni*. – Várjon, adok papírt.

– Köszönöm – pirulok fültövig –, de én csupán csak pis...

– Pislantson maga a közlönybe, fiatalember – bökdös csontos ujjával a falra celluxozott rendeletre. – Nekem muszáj papírt adnom.

– Sietnék – nógatom, össze-összekoccannak térdeim.

– Tuggya, az adómicsoda végett – lapoz egyet a csöpp számlafüzetben, s a ceruzacsonk hegyére pök. – Hányadikát írnak ma?

– Mindegy, már késő – suttogom. – Ne tessék fáradni, nénike. Az APEH-nek a kisebb dolga is nagyobb az enyémnél...

●

Törzskávéházi sarokasztalomnál ülök, érdeklődve lapozgatom a Hajnali Unalmast, amikor – mint derült égből a csődeljárás – pottyan le mellém humorista kollégám, Pentele.

– Idefigyuzz – kortyol idegesen két aprót, meg egy nagyot a kávémból. – Írtam egy krokit az anyósomról, de kéne a végére egy slusszpoén.

– Kifizeted a kávémat? – kérdem, Pentele bólint. – Nos, mire csattanjon az a poén?

– Az én drágalátos anyósom akkora állatbarát, hogy...

– Hogy minden reggel magot szór a kakukkosórába.

– Köszönöm, igaz barátom vagy – párásodnak be Pentele savókék szemei.

– Ne hálálkodj – pattintom ki golyóstollamat –, a poénról nyugtát adok.

– Miért?! – hőköl Pentele.

– Azért, hogy ezentúl te is nyugtával dicsérd a napot.

WALTER BÉLA

BIZONYLATI KEGYELEM

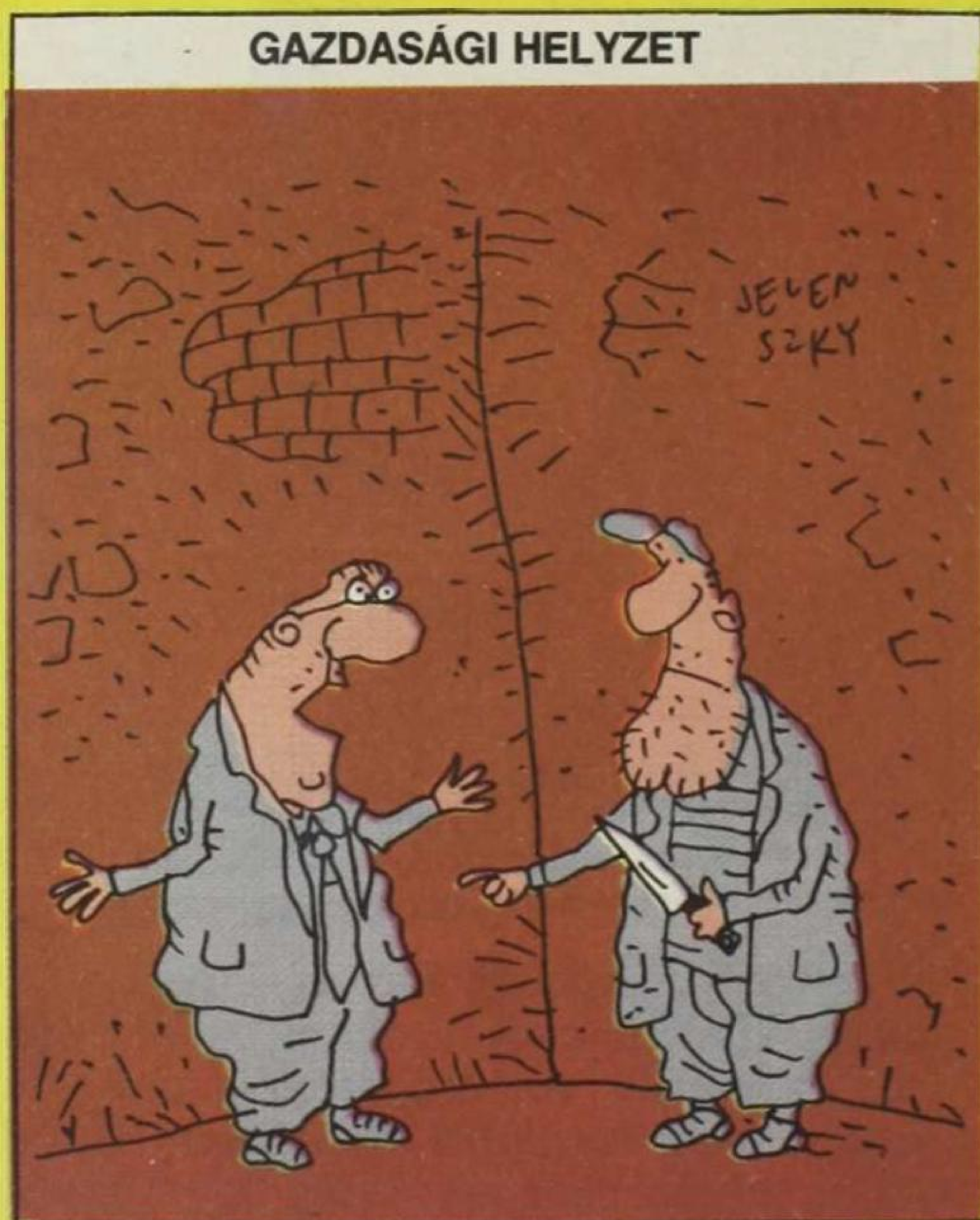

– Hahó! Talán várna egy percet az úr, hogy megírhassam a számlát!

– A jövő héten a zsebpénz mellé kérek egy pénztárgépet is, hogy teljesíthessem a számlaadási kötelezettségemet.

GAZDASÁGI HELYZET

– Sajnálom, nekem is tartoznak.

– Nem bírná ki, ameddig azt a nyavalyá számlát megírom?

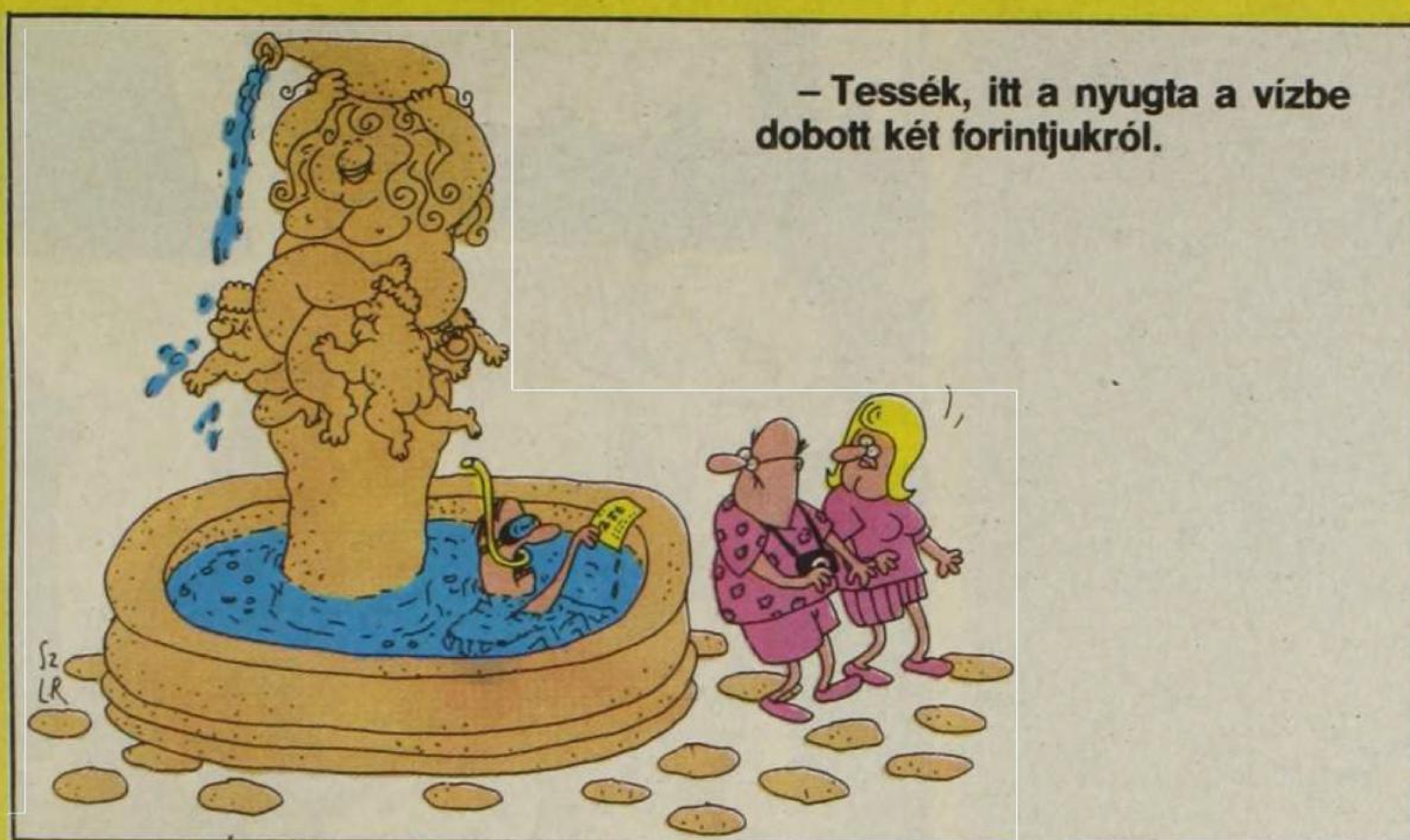
TOLONCEGYEZMÉNY

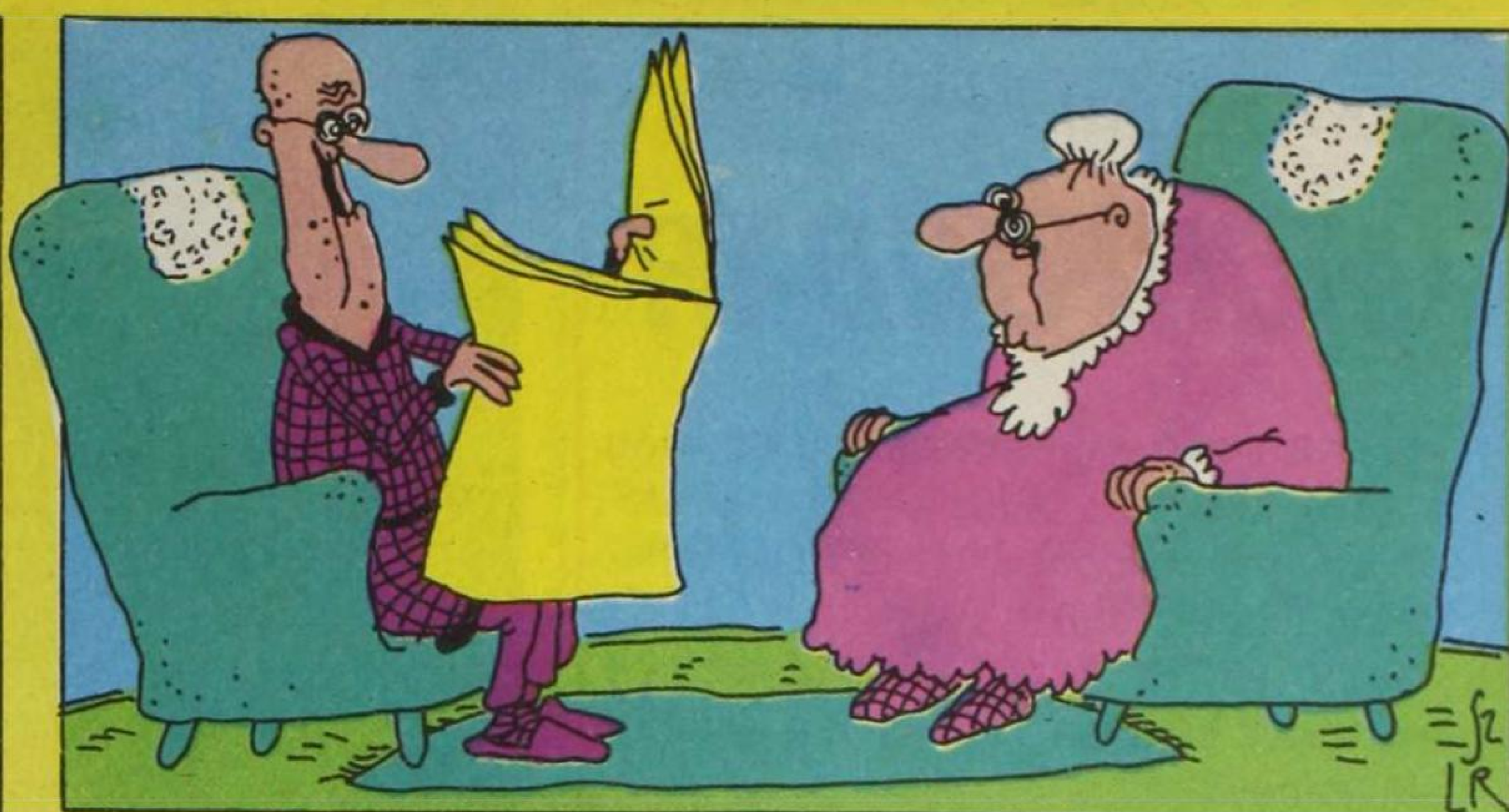

– Itt írja alá, Rózsika, hogy Bélát nyolc feles és tizennégy fröccs után is visszafogadja.

– A szolgáltatással meg vagyok elégedve, a kötelező számla elmulasztásáért ön fizet APEH-nak 50 000 forintot.

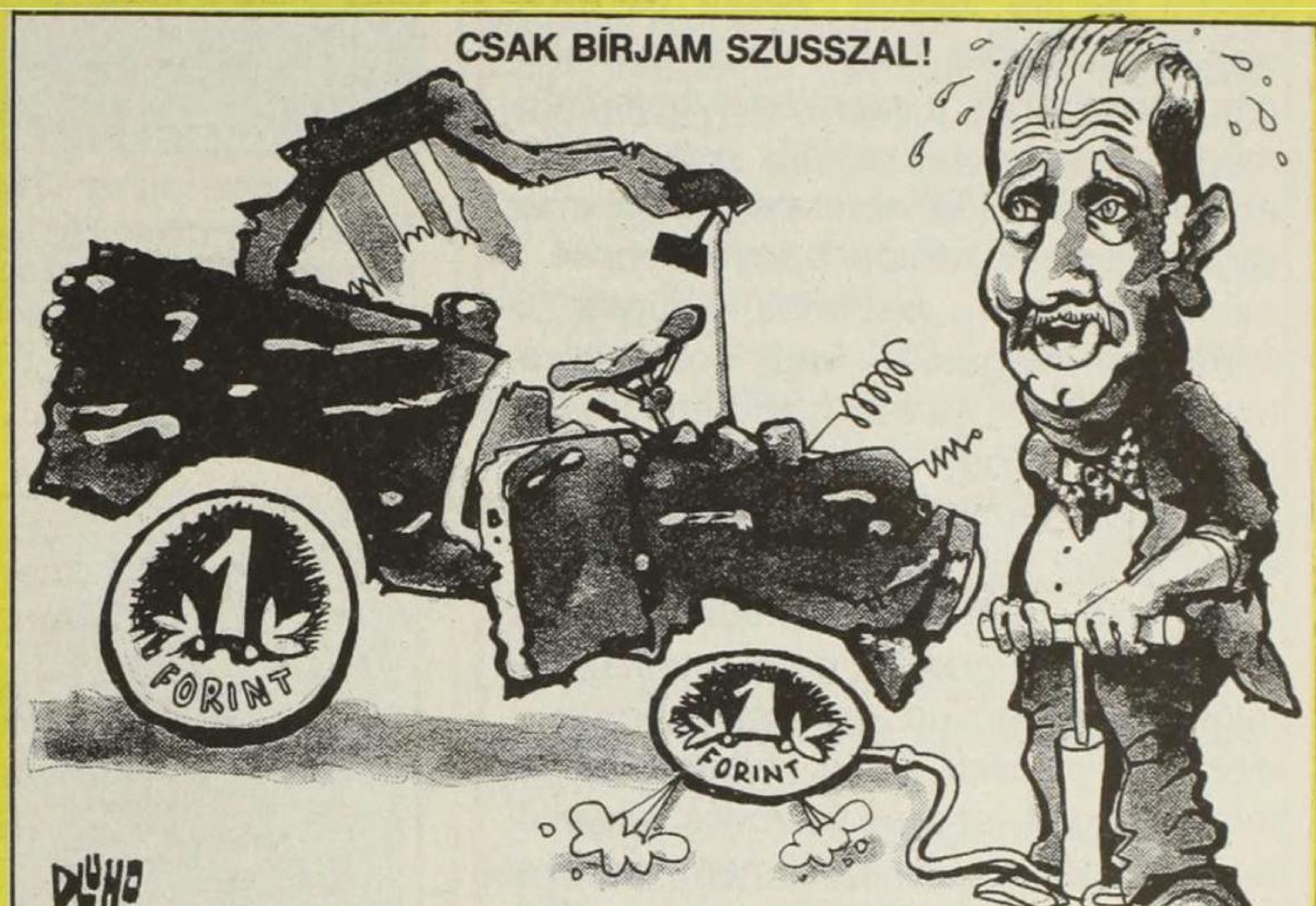
– Ezek a cikkek tartják bennem a lelket, amik arról szólnak, mennyire egészségtelen a túlzott húsevés, vagy hogy a friss zöldségek tele vannak nitráttal.

TÖRVÉNYTISZTELET

– Várjon, tata! Még ki kell állítanom a számlát!

CSAK BÍRJAM SZUSSZAL!

ALFÖLDI IMRE:

És velem mi lesz?

– kérdezi Dekulek Ede, régi ismerősöm, ahogy összefutunk az utcán, ha ugyan két csoszogást összefutásnak lehet túldimenzionálni. (Új divatszó, tudjuk ki mondta, kinek, miért.) Kérdem Edét, amint összefutásunk után föltápászkodom az aszfaltról: – Mi bajod megint?

– Megírhatnád a dolgot! – vág a téma kellős legszélébe. – Én nem kívánok részt venni az újra és újra fölparázsló vitában, hogy jár-e borravaló vagy hálapénz ennek vagy annak a foglalkozást, netán hivatást űző embernek, beidegzett keleti szokás szerint. Induljunk ki abból, hogy kinek jár – a fenéket, *ki várja el,* hogy kapjon tőlem baksist, magyarul borravalót, finomabban: hálapénzt. Eddigi tudományos kutatásaim szerint kis minimálbéres és megélhetési indexes szép hazánkban borravalót vár el tőlem, Dekulek Ede magyar állampolgárságú hazánkba szakadt hazánkfiától az itt felsorolt foglalkozásúak köre:

Aszongyahogy: fölmérésem szerint – bár a lista nem teljes! – a következőknek *kell* adni, *illik* adni, *kényszerül* adni az ember borravalót: pincér, postás, házmester, pénzbeszedő, taxisofőr, szállítómunkás, fodrász, kabinos, masszőr, manikűrös, pedikűrös, javító-szolgáltató munkás, IKV-mester, bármilyen szerelő, ruhatáros, kéményseprő, hordár, portás, liftes, hivatalsegéd, zenész, benzinkutas, kocsimosó, szervizes, kávéfőző, hálókocsi-ellenőr, lapkihordó, újságárus, vécésnéni, felszolgáló, eladó, orvos, mentős, ápoló nővér, műtős, sírásó, szállodai alkalmazottak stb. Mindenki nem juthat eszembe!

És velem mi lesz? Igenis leszögezem, hogy a közhiedelemmel ellentétben nekem is jár vigaszforint. Nem vagyok orvos, de mint beteg is igényt tartok hálapénzre! Nem is gondolkodtál el rajta, bizonyára, mennyit fárad, éjszakázik, mekkora áldozatokat hoz családja megrövidítése árán is a beteg. És ahelyett, hogy emiatt bárkitől, a rendelőintézettől, az orvosától, vagy a kórház, klinika bármilyen beosztású alkalmazottjától, nem dolgozójától hálapénzt kapna, csak kiadásai vannak, de mekkorák! A gyógyszerekről nem is szólva! A kórházi beteg például kiadja, amit ott eszik, amit ott lenyel, ritkán a lelkét is, de ilyenkor utólag csak a hozzátartozóit terhelik a kiadások. Régi motoros vagyok (motorom a szív!), ne bizonygassa nekem senki, hogy nálunk már nincs hálapénz, tudom, hogy van, még ha több lelkes orvos újabban nem is akarja egy ilyen nyugdíjastól elfogadni. Fölvetem, hogy én velem mi lesz? Hálából, amiért nem verek senkit lilára, ha eltolnak, ha betegtársam csöngetésére az istennek se jön be senki, ha én hordom ki betegtársaim alól a kacsát, ha én adok nekik vizet; hálából, hogy a szondát a nyelőcsövemen át a tüdőmbe akarja egy gyakorlatlan teremtés paszírozni; hálából, hogy betegen fekszem be egy klinikára és csak egy kicsit jövök ki még betegebben, nekem feltétlenül járna valami vigaszforint!

Kicsi volt a fizetésem, képzelheted, mekkora a nyugdíjam. Amellett elvált gyermekek szülője vagyok, hátrányos helyzetben minden téren, igazán rászolgálok mindazok hálájára, akik se meggyógyítani, se ápolni, se olcsón étkeztetni, se megfelelő szolgáltatásokban részesíteni nem óhajtanak, általában a Magyar Köztársaság törvényeiben előírt gondoskodásban, ügyeim intézésében örömemet lelni nem engedik. Kötelességmulasztás, közöny, selejtes munkaerő-állomány az oka? Nem tudom, nem az én asztalom! Én csak azt tapasztalom, évek óta, hogy állampolgári türelmem határtalan voltát nekem senki se akarja hálapénzzel, vigaszforinttal megköszönni!

Kitöröltem Ede barátom szeméből két könnycseppet, és átnyújtottam neki egy húszast. Kérdezte, ezt miért adom? Mondom, hálából, hogy bizonyította, én is jól látom az általa vázolt anomáliákat. Mire rámcsodálkozott:

– Anomáliád van? És orvosnál voltál már vele?

Összetévesztette az anémiával, de inkább az amnéziával. Mert éppen századszor tette föl nekem a kérdést, hogy *vele mi lesz?*

BÓLYA PÉTER:

MORFOND-ÍR

Már megint egy nótaszöveg üti meg csúcsos füleimet: „Először csak óvatosan egy-két csöppet / Utána majd lehet mindig többet, többet."

Vajon én, B. P. dr., mire gondolnék eme textus hallatán, ha krónikus alkoholista volnék?

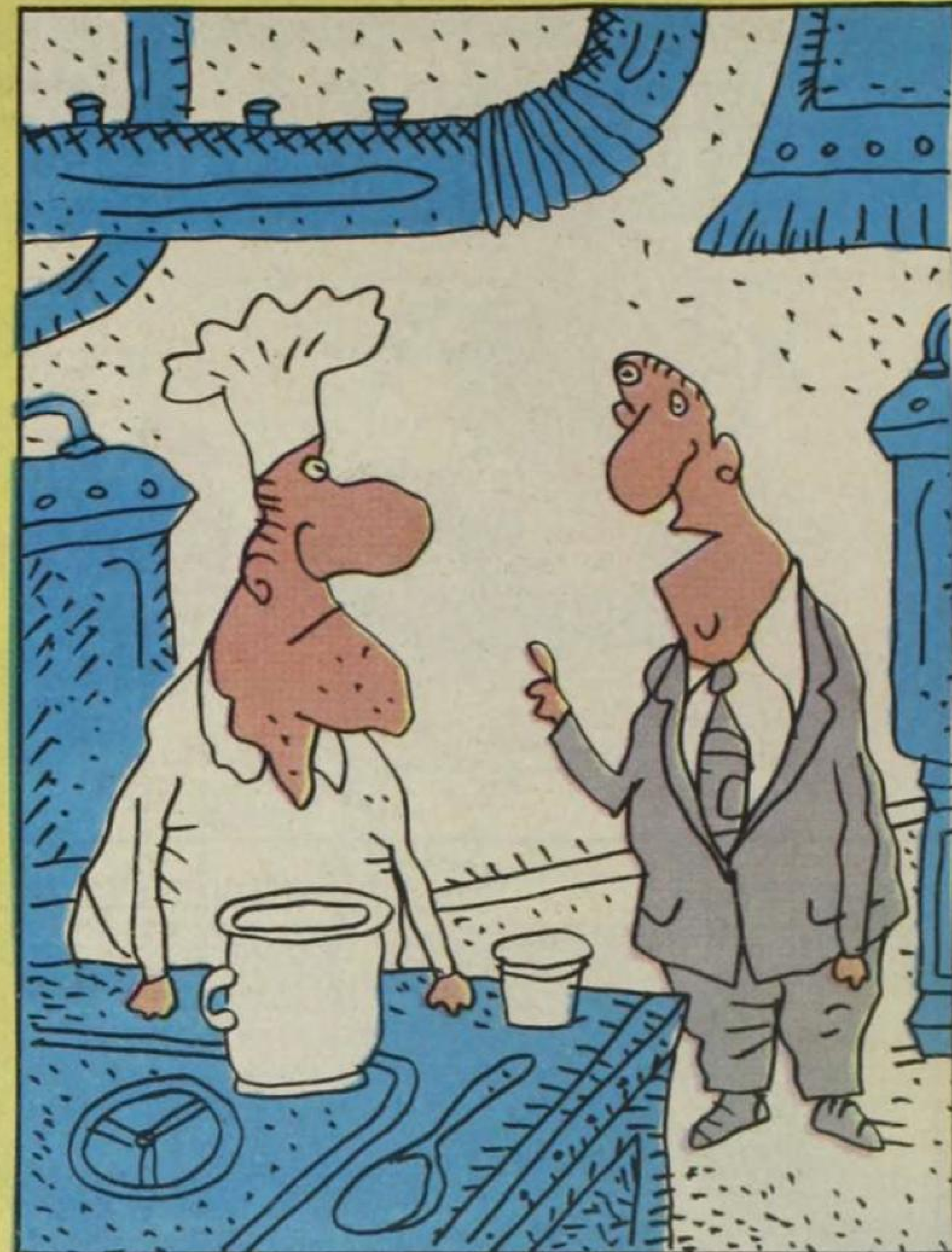
Hát... Vor allem arra, hogy jé, minő pontos szöveg; éppen így kezdődött nálam is. Ifjú voltam, vidám és erős, egy-egy csöppel megkínáltak a kollégák, a cimborák, *a szenvedélybetegségre nem hajlamos szociális ivók,* s lám, egyre többet, többet ittam, végül már egymagam is, otthon vagy zsebből a munkahelyemen, kiszúrták, kirúgtak, a feleségem megutált – vagy sose szeretett –, elváltunk, és a Jog serpenyője úgy billent volt, hogy ő kapta a lakást, a gyereket, a tartásdíjat meg a pótlékokat, én meg egy nagy túróst.

Csőlakó lettem, hajléktalan, ahogy mostanában mondják; néha munkát vállalok, hogy legyen egy-két csöppre – már *megint* csak annyi kell, hiszen én mint gyakorló iszákos és roncs, annyitól is elkábulok –, és már nem érdekel semmi és senki, főleg azok nem, akik rendes embert akarnak csinálni belőlem, tán előbb kellett vón elkezdeni!

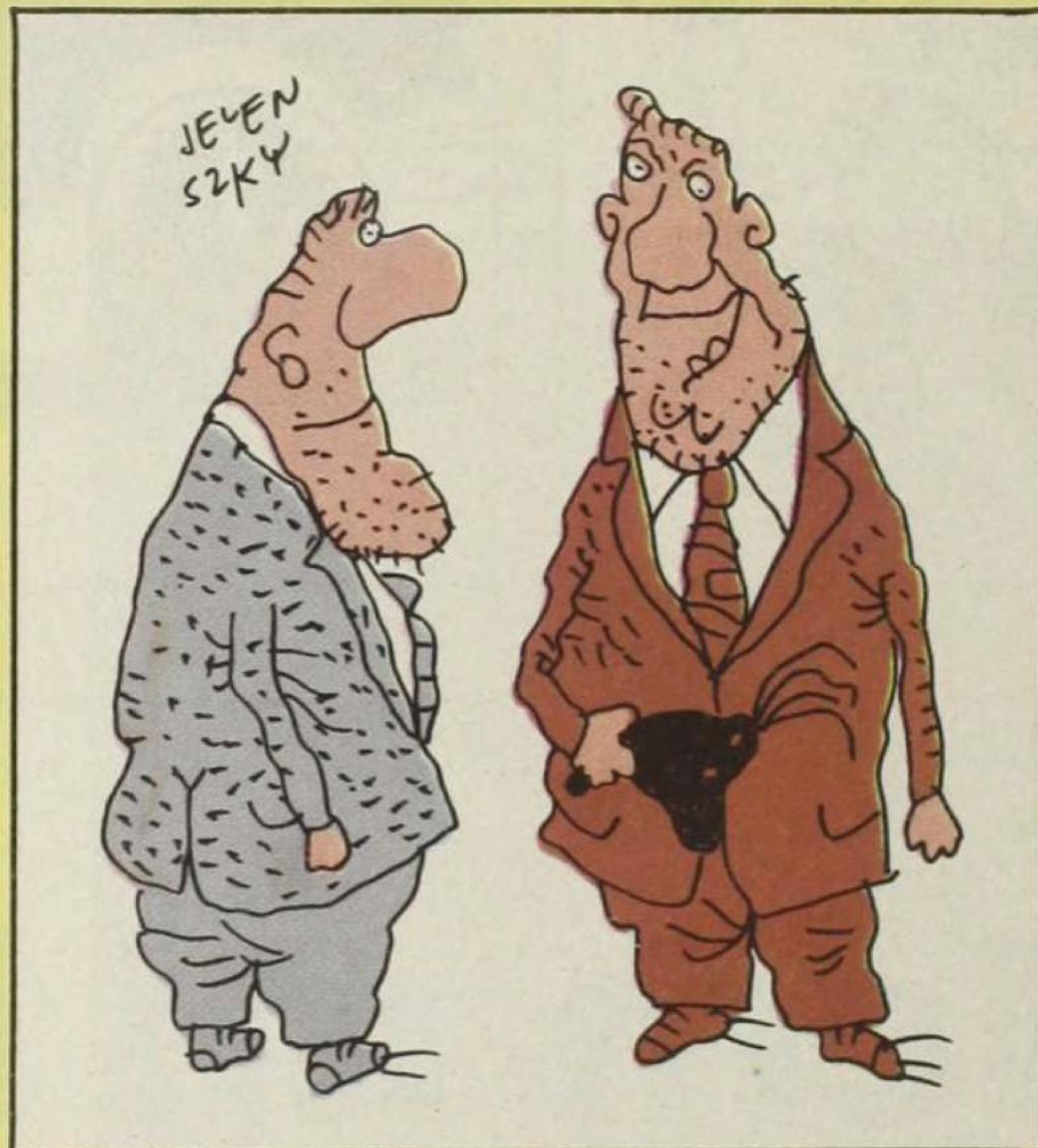
Vagy nekem nem szabadott volna elindulni az *„egy-két csöpp" irányába?...*

– No, no... aztat azért nem mondhassuk, hogy rablás. Ön most egy politikai demonstrációt lát, főtörzs, mellyel a szociális feszültségekre kívánom felhívni a figyelmet!

– Na, na, én nem ugrálnék a maga helyében, Józsikám, állítólag Ön goebbelsi módon készíti a tökfőzeléket!

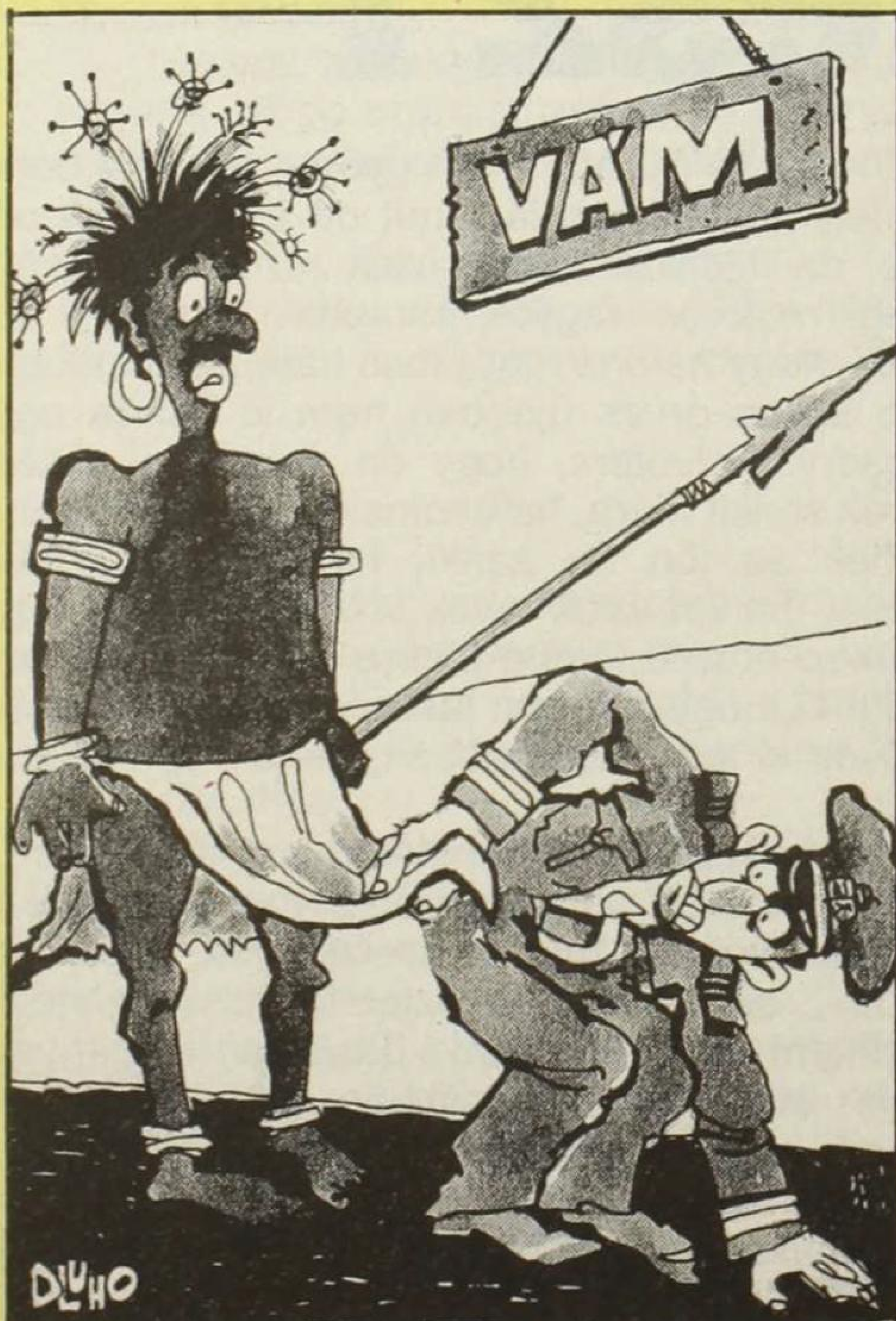
– Becsempészitek a táskájába ezt az árvalányhajas Bocskai-sapkát, aztán értesítitek a független médiát!

DISZNÓ ALAK

– Mit szólnál, drágám, egy nagykoalícióhoz?

„A nők tovább élnek. Ugyanis nekik nincs feleségük..."
(DR. CZIKKELY, válóperes)

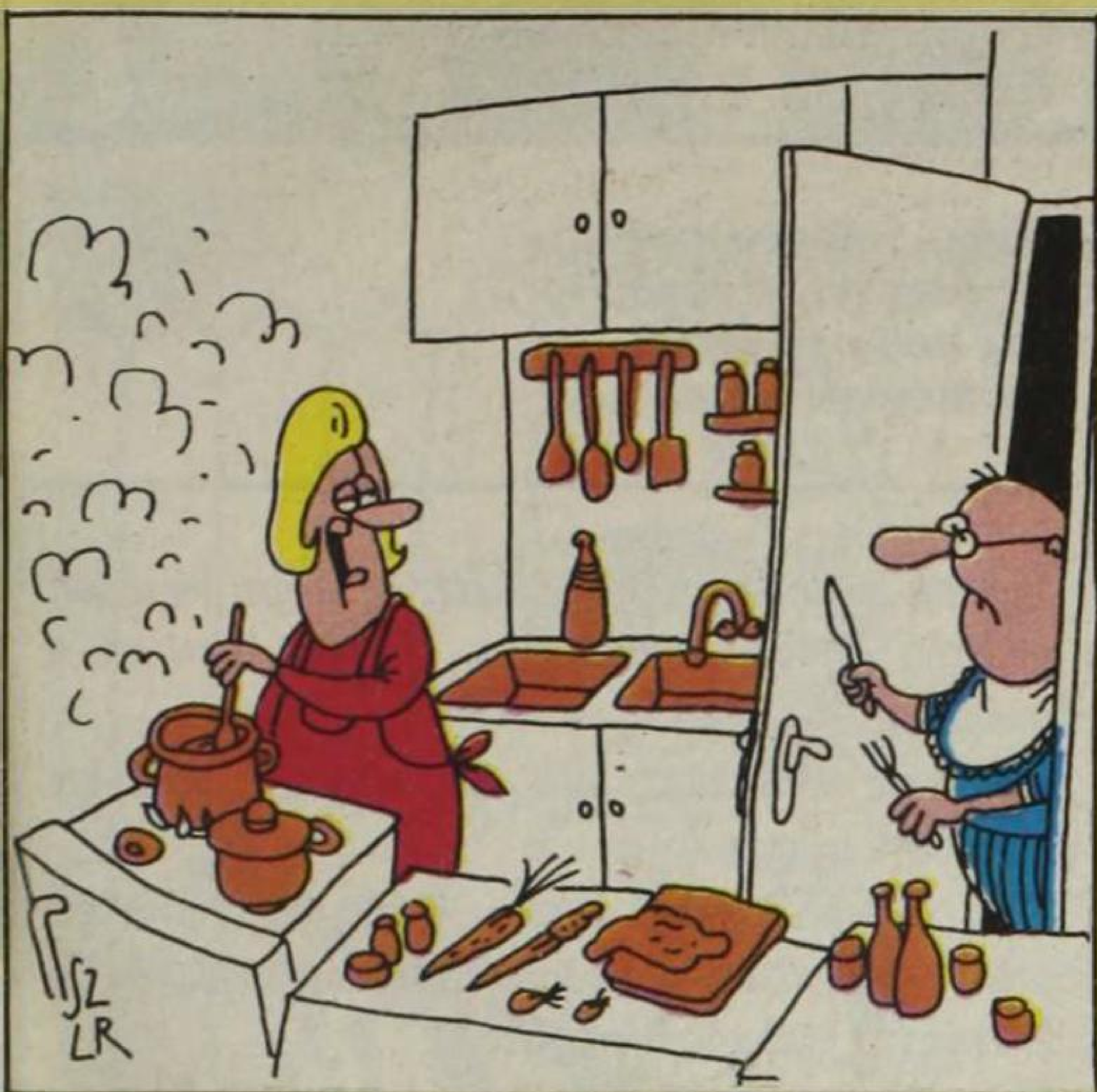
– Amióta kígyóban csempészték a kábítószert, azóta mi is mindent megnézünk!

HAMISÍTOTT ÜZEMANYAG A HONVÉDSÉGNÉL

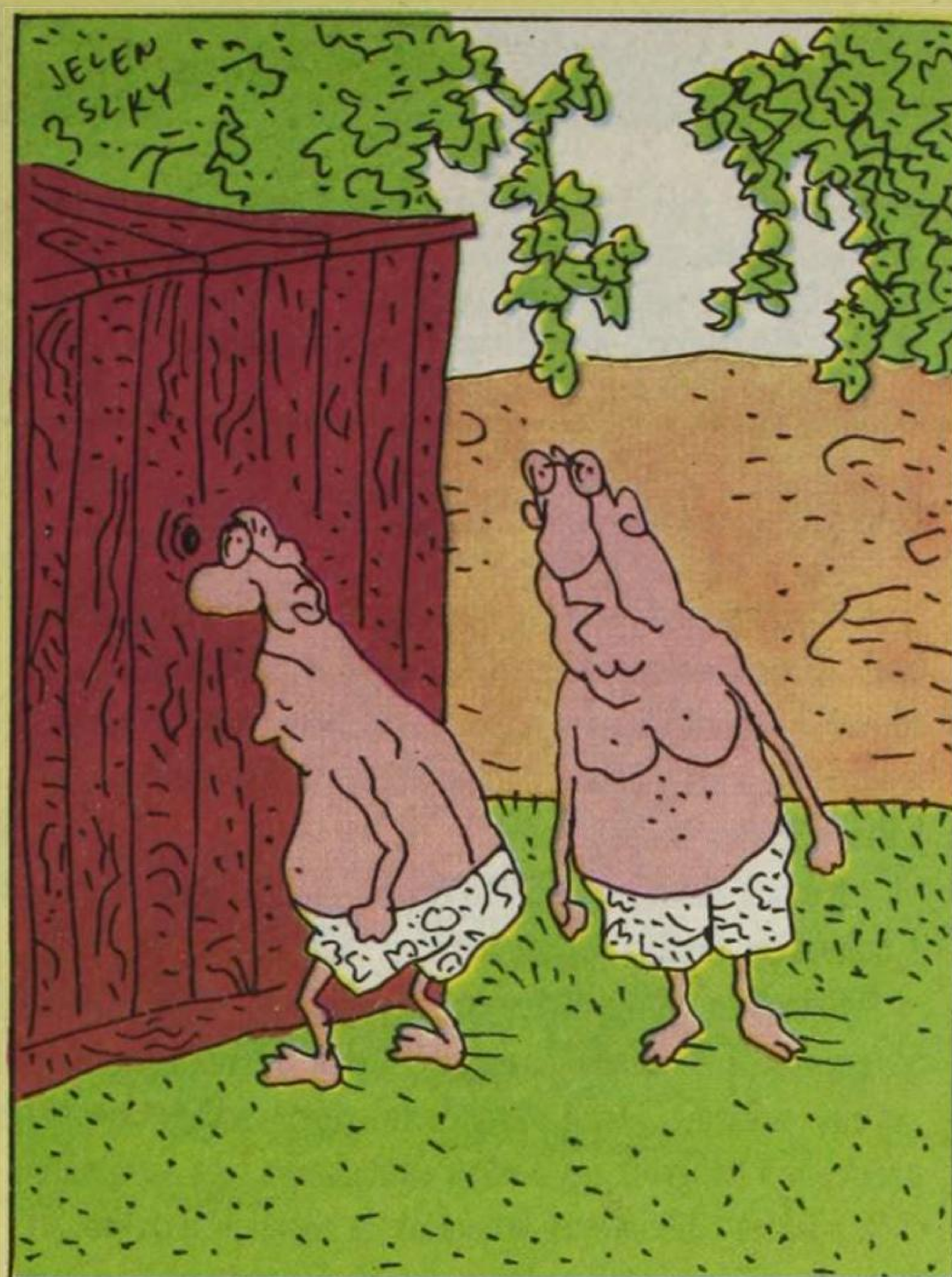

– Jelentem, valaki kicserélte a benzint cseresznyepálinkára!

Gombfoci szövetség alakult
CSAK NEHOGY EZT IS „BEKÁBELEZZE" A LACZKÓ DOKTOR...

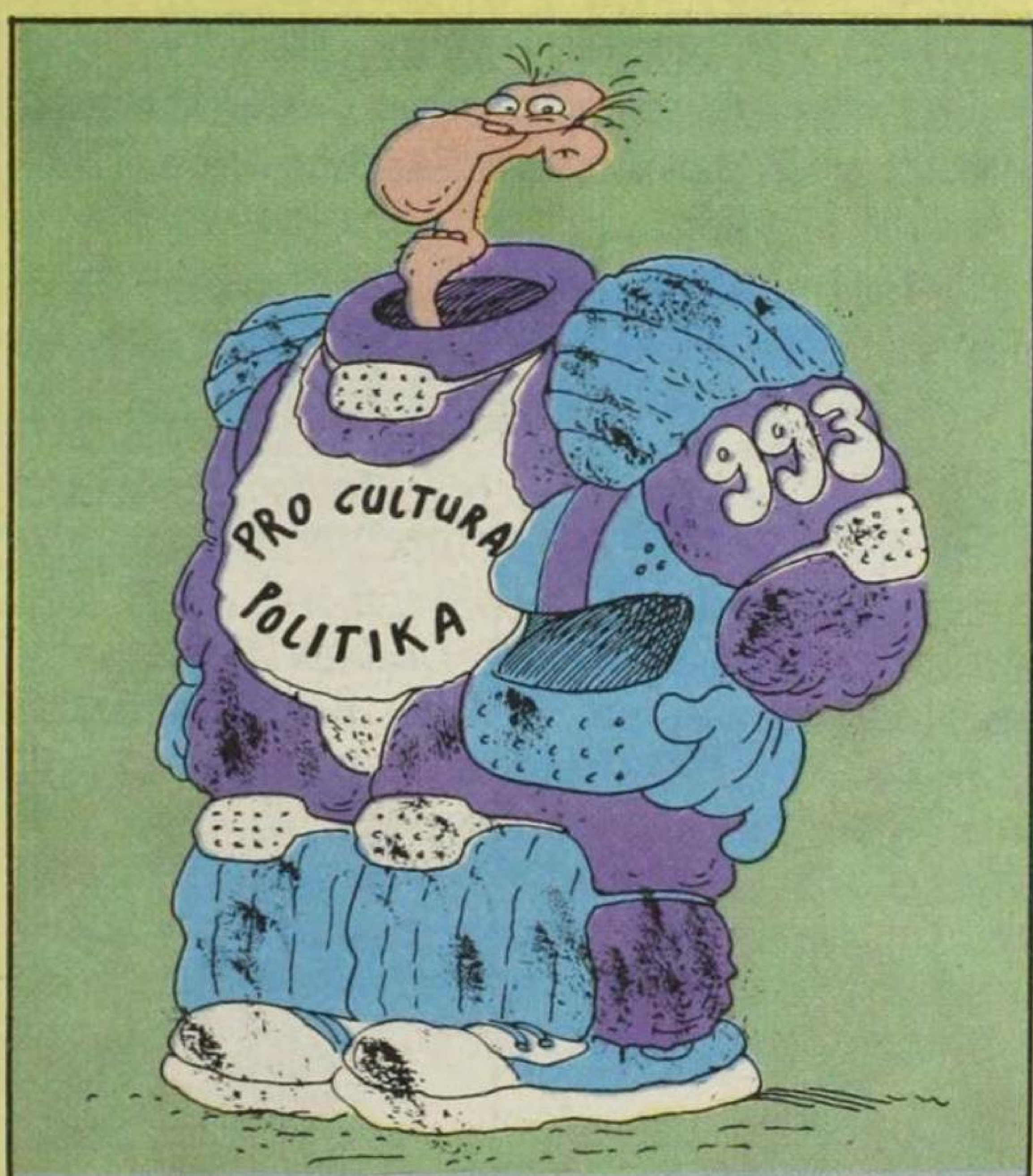
– Kedves László, egy jó magyar embernek a déli harangszóról elsősorban a nándorfehérvári diadal jut az eszébe.

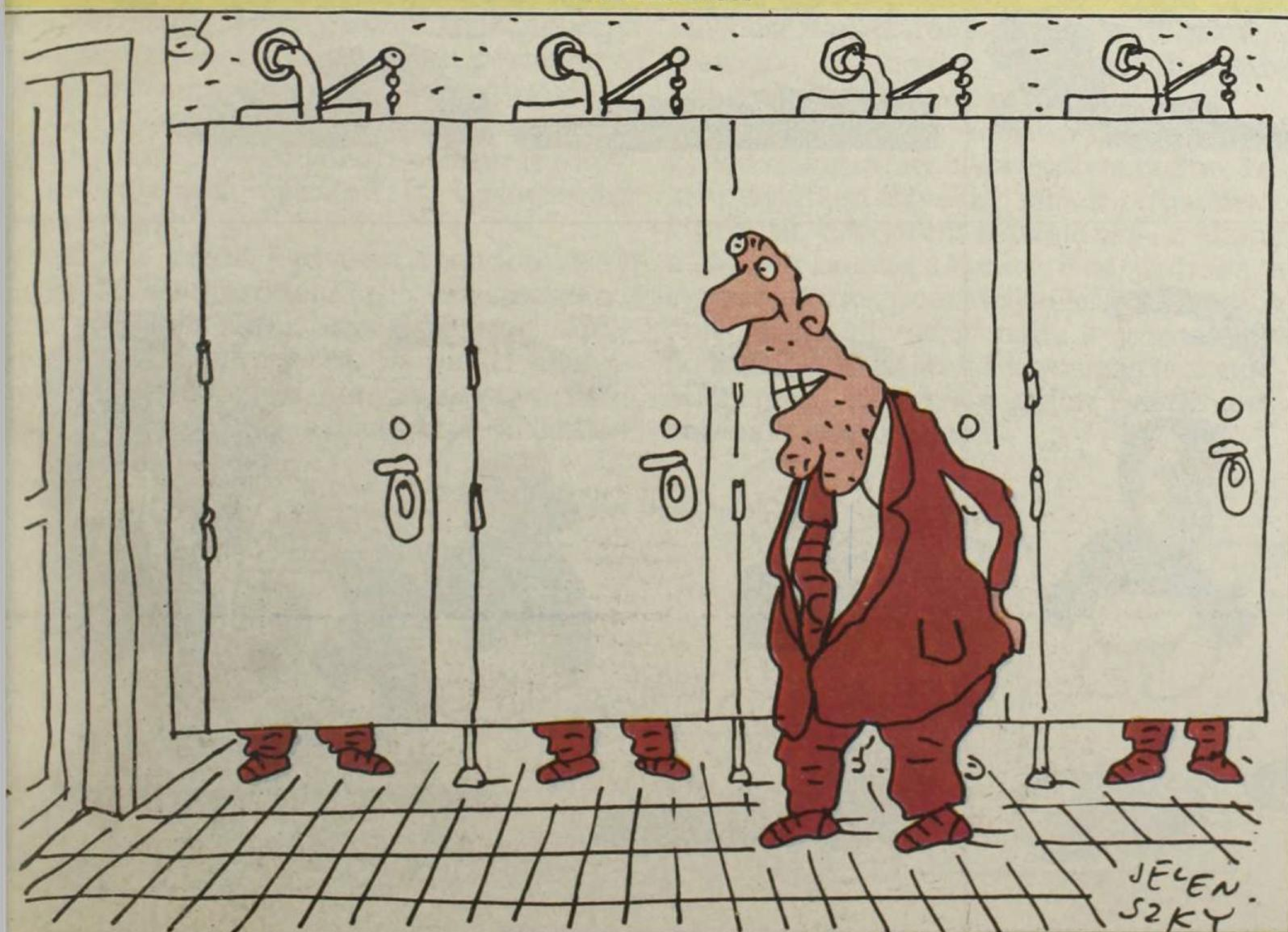
– Negyven éve csodálatos nő volt, de akkor itt egy téglaöltöző állt.

– Remélem, Dezső, hivatásos határőr létére, tudja mi az a határ ameddig elmehet?

KIREKESZTŐK

GALAMBOS SZILVESZTER:

A LÁTOGATÓ

Odakint hangosan, erélyesen kopogtak. Az elegáns bordó háziköpenybe öltözött kopaszodó férfi kicsoszogott, s ajtót nyitott. Hetven év körüli, fejkendős néni állt a küszöbön, vállán hatalmas batyuval.

– Jó estét, kívánok.

– Jó estét. Mit óhajt?

A néni nagyot sóhajtott:

– Előbb hadd fújom ki magam. Leteszem ezt a batyut. A pályaudvaron nagy nehezen találtam egy hordárt, megemeli. Azt mondja, ez neki nehéz. Cipelje csak maga, mamuskám. Adtam neki ötven forintot. Ő is a piacról él. No, nézzen csak rám. Nem vagyok egy kicsit ismerős?

– Lehet, hogy valahol már találkoztunk. Egy távoli rokon talán?

– Elég távoli. Én csak az anyád vagyok, édes fiam – mosolygott a néni és cuppanós csókot adott a férfinak, aki csak egy pillanatig volt zavarban:

– Persze, hogy megismertem a mamát. De hát olyan elfoglalt, szórakozott ember vagyok.

– Te jó ég! Hány esztendeje annak, hogy lent jártál nálam. De hellyel kínálhatnád az anyádat...

– Tessék csak leülni ebbe a kényelmes fotelbe. Mama, higgye el, annyi bajom van. A feleségem...

– Rosszul viselkedik az Ibolya?

– Hol van már az Ibolya? Azóta feleségül vettem a Sárit. Attól van az unokája, mama.

– Így kell megtudnom, hogy unokám van?! És hol van az a gyerek?

– Sétálni ment az anyjával.

– Hogy mennek az évek! Csak vártam, hogy lejössz, vagy legalább írni fogsz!

– Drága, mama! Az én társadalmi helyzetem, a pozícióm nagy elfoglaltsággal jár. Nem tudom széttépni magam...

A néni csak sóhajtott egyet, aztán vállára vette a batyut.

– Na, te elfoglalt ember. Nem is tartalak fel tovább. Megártott neked az a nagy pozíció. Okos ember vagy, fiam. Eszed az van, de szíved...

A férfi idegesen nézegette az óráját:

– Mama, azért megkínálnám valamivel. Van egy kis francia saláta...

– Edd csak meg te, fiam. De én hoztam neked egy kis hazait. Tessék. Egy kis disznótoros. A májashurka jó fűszeres, ahogy te szereted. De vigyázz, el ne rontsad a gyomrod. Kisfiú korodban is mindig olyan kényes voltál. Megyek. Indul a vonatom. A mozdonyvezető már biztosan ideges, hogy hol vagyok. Igazán örülök, hogy láttalak. Kicsit már kopaszodsz. De azért szép ember vagy. Az unokámat csókold meg helyettem. Szervusz, fiam...

Ezt az oldalt vendégeinknek tartjuk fenn. Azoknak, akik időről időre felkeresnek bennünket ötleteikkel, írásaikkal, rajzaikkal. Amikor lehetőséget adunk számukra első, itt-ott még botladozó lépéseik megtételére, abban a reményben tesszük, hogy egyikük-másikuk kedvet kap a rendszeres íráshoz, rajzoláshoz – és hát, gyakorlat teszi a mestert...

HAJÓS MAGDA:

A ROKONGYEREK

Marci kisleányka, fiús frizurával. Szeret felnőttesdit játszani. Szülei olykor vendégeket hívnak meg uzsonnára. Marci megfigyeli, mi történik ilyenkor, majd ő is képzeletbeli uzsonnát rendez „felnőtt barátnőinek".

Óvatosan lépeget ide-oda, mintha tálakat cipelne, kávét töltöget a nem létező csészékbe. Valóságos kis színpadi jelenet, puszta mozdulatokkal kifejezve. Közben egyfolytában duruzsol:

– Parancsolj, édes Liácskám, vegyél még cukrot. Ugye omlós a süteményem, Nusika, odaadom majd a receptet... Hozhatok még?

Egyszerre abbahagyja.

– Jaj, pardon, kedveseim, már megint a telefon... Bocsássatok meg egy pillanatra.

Odatipeg egy asztalkához, pontos játékkal mímeli a kagyló felemelését, hallózik, figyel, bólogat, meglepett arcot vág, s végül bocsánatkérő arccal fordul vissza a társasághoz.

– Azonnal haza kell sietnem. A férjem telefonált. Most született meg a gyerekünk...

BAUDELAIRE A CUKRÁSZDÁBAN

A Champs-Elysées végén álló „A Kósza Filharmonikushoz" címzett cukrászda ezen a napon is zsúfolásig megtelt édesszájú vendégekkel. A csúcsforgalom kellős közepén toppant be a helyiségbe a városszerte került bágyadt mosolyú költő, Charles Baudelaire.

– Kérnék felkiló cukrozott oboát – szólt unott hangon a poharakat töltögető csaposnak.

– Sajnálom, elfogyott... De maradt egy sajtos hárfánk a tegnapiból – felelte a málnaszörpös ibrikek csapjainak avatott ismerője. A lompos költő törzsvendég volt itt, mindennap beugrott egy mákos cimbalomra. Az asztaloknál ülők megvető tekintettel bámulták a slampos fiatalembert, és egyre többen szállingóztak kifelé. Baudelaire úgy tett, mintha semmit sem venne észre.

– Nem, most igazán nem lehet... Tudja, a májam – tette hozzá magyarázólag. – Momentán inkább egy pörkölt klarinétra volna gusztusom.

Így enyelegtek, amíg már csupán csak egyetlen ember maradt rajtuk kívül a boltban. Baudelaire odalépett hozzá és tűnődve így szólt:

– Hogy tetszik ez magának: ámbra, mósusz, tömjén és benzoé, test s lélek mámora zeng bennük... Na, mi van? Nem jó? Hova rohan? Álljon meg, nem fejeztem be...

Ugyanis miközben a költő beszélt, az idegen felpattant a helyéről, és sűrű keresztvetések közepette kirohant a cukrászdából.

Baudelaire felsóhajtott, leült egy asztalhoz, majd így mormogott a bajusza alatt:

– Eh, de nehéz költőnek lenni... Mindig ezt a hülyeséget játszani a mósusszal és a süteményesített hangszerekkel. De mit csináljak? Utálom a tömeget...

Hátradőlt, megrázta üstökét és fennhangon mondta:

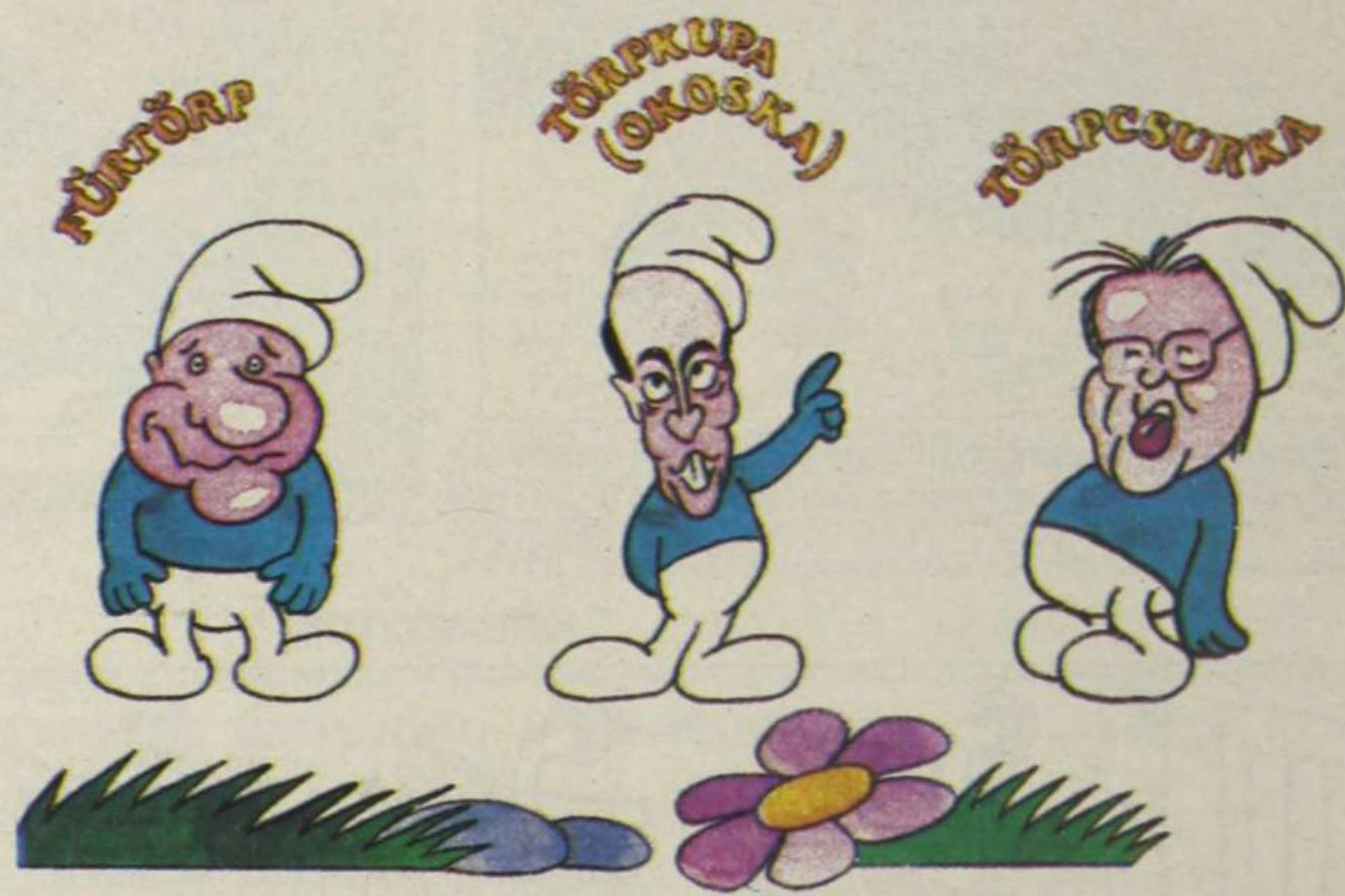
– Főúr, hozzon egy franciakrémest!

(MAJDNEM) EGYPERCES NOVELLA

Egy, kettő, három, négy, öt, hat, hét, nyolc, kilenc, tíz, tizenegy, tizenkettő, tizenhárom, tizennégy, tizenöt, tizenhat, tizenhét, tizennyolc, tizenkilenc, húsz, huszonegy, huszonkettő, huszonhárom, huszonnégy, huszonöt, huszonhat, huszonhét, huszonnyolc, huszonkilenc, harminc, harmincegy, harminckettő, harminchárom, harmincnégy, harmincöt, harminchat, harminchét, harmincnyolc, harminckilenc, negyven, negyvenegy, negyvenkettő, negyvenhárom, negyvennégy, negyvenöt, negyvenhat, negyvenhét, negyvennyolc, negyvenkilenc, ötven, ötvenegy, ötvenkettő, ötvenhárom, ötvennégy, ötvenöt, ötvenhat, ötvenhét, ötvennyolc, ötvenkilenc...

CSERNUS JÁNOS (JANOX)

PÁL BALÁZS RAJZAI

– Ne törődj velük! Fiatalság – bolondság!...

HATÁRSÁVOK (1965/I.)

A rádiókabarét követő reagálások hizlalták ambícióinkat, rávezettek munkánk igazi értelmére: mind több tabuvá parancsolt jelenségről kimondani az igazat. Vagy legalább (a válasz reménye nélkül) megkérdezni. Nagy konsternációt keltett – s hajszálon múlott, hogy elhangozhatott – a kérdés egy konferanszban: „Hol van Rákosi?"

A határainktól keletre, északra és délre zajló eseményekre szót se vesztegethettünk, ez kategorikus szabály volt. Nemcsak a legközelebbi szomszédság viselt dolgait illetően tartottuk a szánkat: Kína és Albánia is ugyanabba a kategóriába soroltatott, mint akasztott ember házában a kötél. (1967-től azután a közelebb keleti fejlemények kommentálásától is tartózkodnunk tanácsolták, mivel a vereséget szenvedett országok iránti rajongás államvallás volt, a nyugati orientációban sínylődő testvéreinket viszont azért nem piszkálhattuk, nehogy megsértődjenek, és kivegyék pénzüket a Magyar Nemzeti Bankból. Volt rá példa!)

Kellemetlen témákban nem is szorultunk behozatalra, e tekintetben a hazai termés, a sok tilalomfa ellenére is, bőségesnek bizonyult.

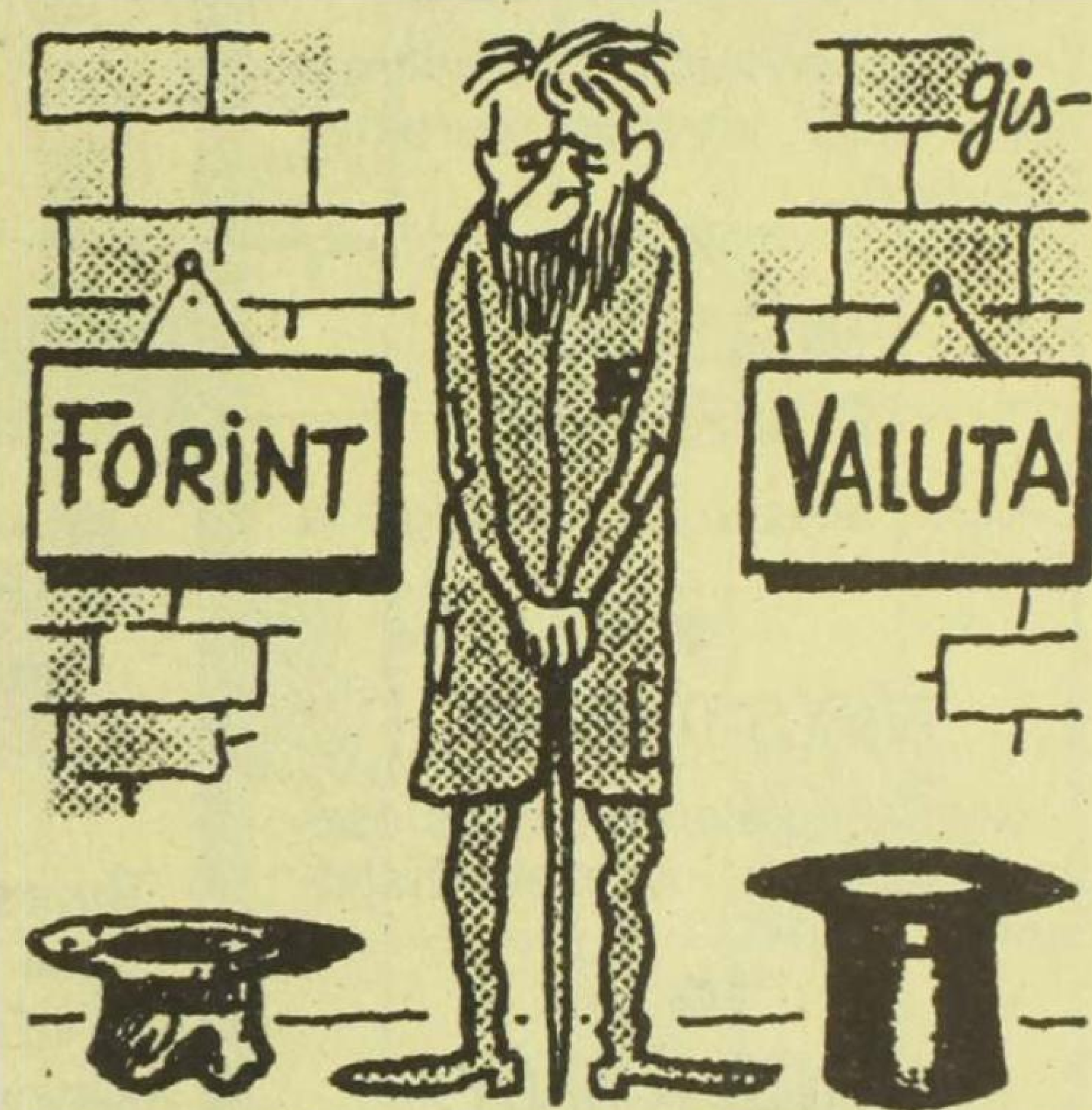
Csak a példa kedvéért ragadom ki a „disszidálás-disszidens" kifejezéseket, amelyeket az elsők között kéretett törölnünk fogalomtárunkból. Ha valaki elfelejtett időben hazatérni, nemcsak a nevét nem ejthettük ki többé, a hangját is ki kellett vágnunk magnószalagunkról. De néhány társadalompolitikai zsákutcába is tilos volt behajtanunk, hamarjában a kisnyugdíjak vásárlóértéke, vagy a pedagógusok fizetésrendezésének elhalasztása jut eszembe, mint 1965-ben nem aktuálisnak ítélt téma.

Közben a humorszakma egyéb vidékeit is próbáltam megismerni, s ahol hagyták, kultiválni. Míg kollégáim a populáris kabaréformulákat gegelték világra, én a szatíra emlőivel foglalatoskodtam.

Egy kabaré fogadtatásában sorsdöntő a közönség viselkedése. Rajtuk múlik, hogy ebben a műfajban végképp nincs protekció. Az a két-háromszáz ember, aki részt vesz a nyilvános felvételen, befolyásolhatatlan kontroll. Ebben az évben történt, hogy a szilveszteri műsorunk egyik felvétele dermedt közönyben zajlott négy óra hosszáig. Egy mosoly nem volt, szinte jégcsapok lógtak a mennyezetről is. Karácsony előtti szombat volt, ugyan ki írna egy hét alatt – közben három ünnep – vadonatúj remekműveket?

Nem volt más választásunk, meg aztán hittünk is a meglévő anyagban, egy hét múlva fölvettük ugyanazokat az írásokat, azonos szereposztásban. És – hűha, hogy lehet ezt elég szerényen kifejezni? – szóval, országos boldogság keletkezett mindabból, ami egy hét előtt elvérzett.

De a fordítottját is megértük már. Be kellett dolgoznunk a tévészilveszterbe, hazai pályánkon fölvettek tőlünk egyórányit, kipróbált, elfogadott részleteket. És ahogy a kamera betette a lábát a 6-os stúdióba, a legcsillogóbb poéntűzijáték is hamvába holt. A meghívottak nem a jelenetekre figyeltek, hanem az asszisztencia nyüzsgésére, meg arra, hogy vajon benne lesznek-e ők is a képben?

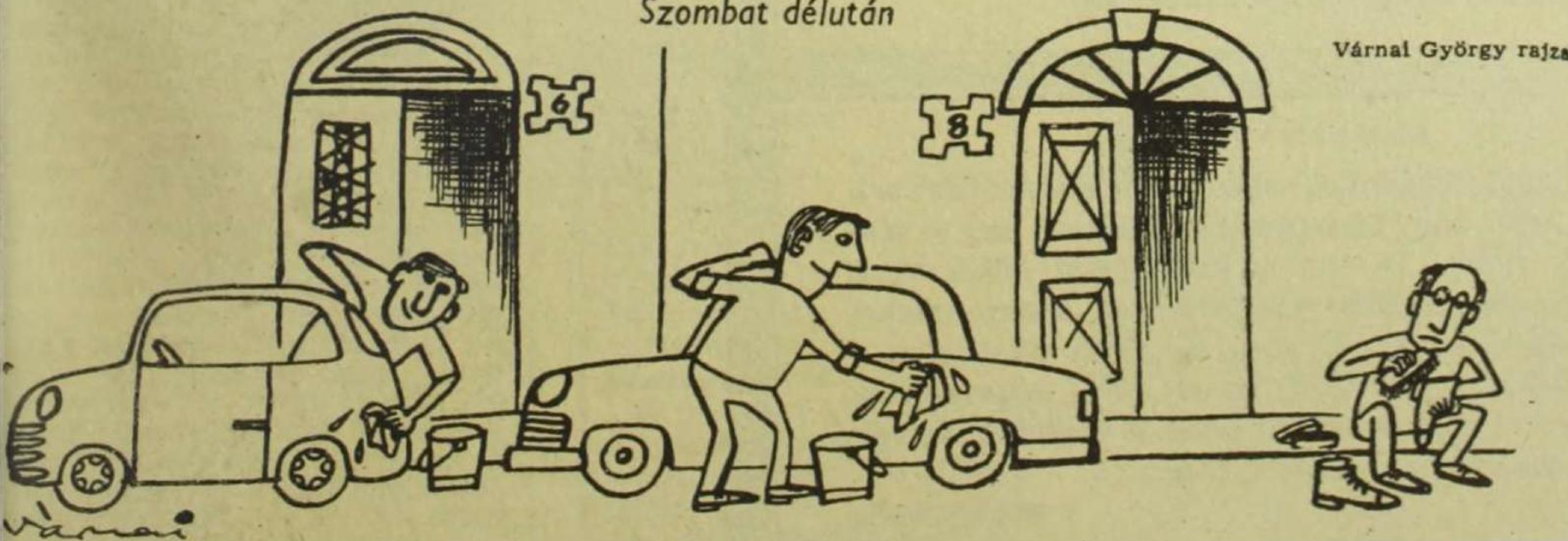
A legkisebb technikai zavar is percekre elterelte az érzékeny néző figyelmét. Kis ritmuskülönbség az énekes és a zongorista között, egy-két fokkal melegebb vagy hidegebb klíma a stúdióban, összhatásában tönkreteheti egy egész produkció hangulatát. És akkor még nem szóltam a bakiról, aminek a kabaréban külön következményei vannak. Ha olyan szereplő bakizik, akit szeretnek, aki föltalálja magát, és kilépve az írott szövegből, kicsúfolja önnön hibáját, az aranyat ér, direkt használ, a néző valósággal hálás érte. De ha olyan véti el a poént, akit még nem fogadtak el, azt megsajnálják, aggódnak érte, és nevetés helyett megkönnyebbült sóhaj nyugtázza, ha újabb rumli nélkül távozik a dobogóról.

Ez az év egyébként fordulatot hozott szilveszteri műsorunk legfelsőbb jóváhagyásának rituáléjában. Új KB-titkár: Pullai Árpád szállt le közibénk, megáldani vagy széttrancsírozni produktumunkat. Tartottunk tőle: kemény gyerek hírével érkezett. Lehallgatott vagy egy órát, nevetni sem átallott olykor, majd szünetet kért, és ezt mondta:

„– Nézzék, elvtársak, én ehhez nem értek, engem ide kivezényeltek. Ezentúl csinálják, ahogy tudják" – szólt, és elképedésünktől övezve távozott.

Ezután „szilveszterünk" elfogadása céljából delegátust a „Fehér Ház"-ból sohasem küldtek.

(folyt. köv.)

Várnai György rajza

MAGYAR MURPHYK

DE NEVER TAPASZTALATA

A tapasztalat mindig az ellenkezője annak, mint amit tapasztalni szeretnél.

●

FINMAN TÖRVÉNYE

A tényekkel sokan ütköznek, s kevesen barátkoznak.

●

MOLL KÚTKEZELŐ A GURULÁSRÓL

Guruló dollárok igenis léteznek! Négy keréken gurulnak útjainkon...

●

McCLELLAN PESSZIMÁJA

Mire hozzájutsz, kimegy a divatból.

●

GÖRCS-TÖRVÉNY

Gazdaságtalan időtöltés összetartani az összetarthatatlant.

●

AIGNER A NAGY EGYÉNISÉGEK SZÜLETÉSÉRŐL

Attól is naggyá válhatsz, ha a másik összemegy.

●

KERMAN TÁRSADALOMTUDOMÁNYI TÉTELE

Az elmélet alkalmazása bonyolulttá, hiánya áttekinthetetlenné teszi a dolgokat.
Folyomány: Bármi is történjék, az eredmény ugyanaz.

BECSEI MIKLÓS

MÉLYPONTON: Nálunk már a gombfoci is tépőzáras...

GOMBFOCI

ASZTALI FOCI

GOMBFOCI

– Szabálytalan, piros lap, azonnal kiáll!

NŐI GOMBFOCICSAPAT

BOLHAPIAC

Keresnek:
játék babakocsit, lovas posztert, villanyboylert (120 l), LEGO-t, paplant, plédet, faliszőnyeget, kisautót, kisvonatot, elektromos mákdarálót, az „Új Skorpió" és a „Zene tíz húrra, egy dobra" című kazettákat, a Ludas Matyi példányait (1970–1980-ig).

Kínálnak:
emeletes víkendágyat, autó csomagtartót, golyós számológépet, vérnyomásmérőt, egyrészes mosogatót, villanymotort (220/180 W-os), női ruhaneműt közepes termetre, téli-nyári gyermekholmit, 2 db kárpitozott fotelt, egy kombinált kisszekrényt, ágyat, négy db széket, csecsemőmérleget, szépirodalmi és egyéb könyveket.

●

Az ajánlatokat, kívánságokat továbbra is levélben kérjük, pontos címmel, ha van, telefonszámmal. A közhírré tételett holmik után munkanapokon (szerda kivételével) 9–12 óra között a 118-8411-es telefonszámon, a 98-as melléken, vagy levélben, a szerkesztőség címén lehet érdeklődni.

KEDVES OLVASÓ!

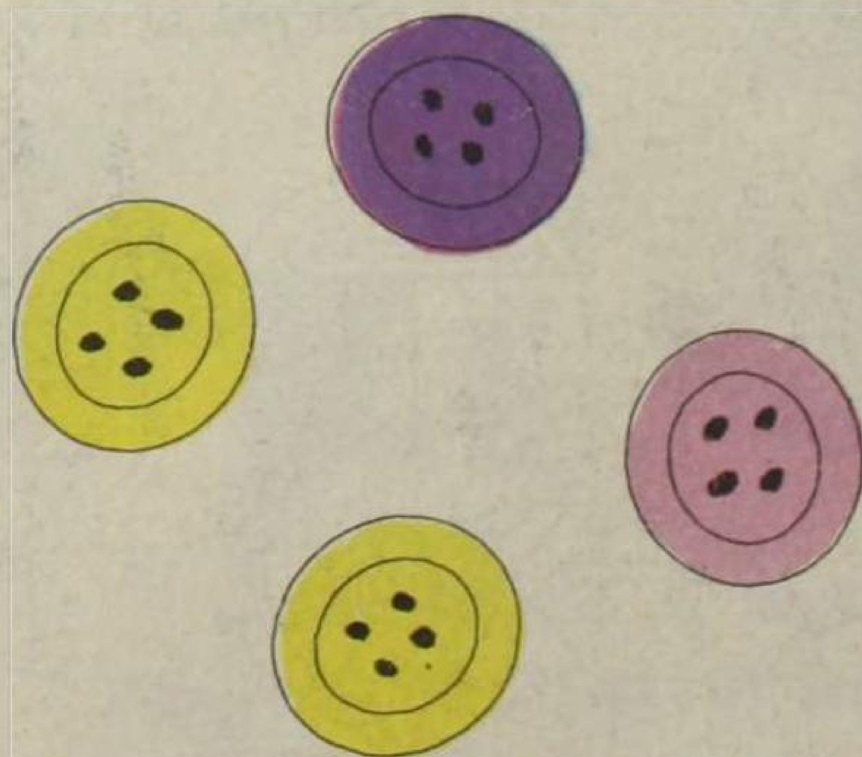
A hetilapok, folyóiratok sokszor zord intelmet küldenek Önnek. Arról, hogy kéziratokat nem őriznek meg és nem küldenek vissza. Mi viszont készségesen vállalkozunk arra, hogy a beküldött karikatúrákat, humoreszkeket – ha azok szerintünk közlésre még nem alkalmasak – visszaküldjük a szerzőnek, ha ezt kéri, és persze, ha felbélyegzett, megcímzett borítékot is mellékel. Tetszik tudni, bennünket sem vet fel a pénz.

A szerkesztőség

GOMB

Gombolkozom,
tehát vagyok.
Kicsik, tarkák,
szürkék, nagyok –
mindenféle
gombok, nahát...
Ennyi gombhoz
lesz-e kabát?

(W)

LUDAS MATYI

A MAGYAR HUMOR HETILAPJA

Főszerkesztő:
SZUHAY BALÁZS

Főszerkesztő-helyettes:
WALTER BÉLA

Művészeti szerkesztők:
DLUHOPOLSZKY LÁSZLÓ
RAU TIBOR

Főmunkatárs:
BODNÁR GYULA

Tervezőszerkesztők:
DUKAY BARNA
GÁSPÁR IMRE

Szerkesztőség: 1977 Budapest VIII., Gyulai Pál u. 14. Telefon: 118-8411. Kiadja a Hírlapkiadó Vállalat, Budapest VIII., Blaha Lujza tér 3. Telefon: 138-2399, 138-4300

Felelős kiadó:
HORTI JÓZSEF
vezérigazgató

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta, árusításban megvásárolható az alábbi terjesztők hírlapárusainál: Magyar Posta, Bikádi Kereskedelmi és Szolgáltató Bt, Enyedi Könyv- és Lapterjesztő Bt, Extra Hír Kft., Futár Bt, Passz GMK, RH+Bt, R. Pressz Hírlap- és Könyvterjesztő Kft.

Előfizetési díj negyedévre 327 Ft, fél évre 654 Ft, egy évre 1308 Ft.

Hirdetésfelvétel: Hírlapkiadó Vállalat hirdetési osztály. Telefon: 138-4669, 138-4707, 138-4456. Telefax: 138-3331

Készült a Zrínyi Nyomdában, Budapest,
93.2308/29-66-22
rotációs eljárással

Felelős vezető:
GRASSELLY ISTVÁN
vezérigazgató

HU ISSN 0134-0611

Lapunk előfizethető a KULTÚRA Külkereskedelmi Vállalatnál (H-1389 Bp., P.O.B. 149.), vagy a Magyar Hitelbanknál (H-1133 Bp.) vezetett 202-10995 számú számláján vagy külföldi partnereinél:

Ausztrália: G. Menczer, P.O.Box 219. Wantima South 3152 Vic. **Belgium:** „Du Monde Entier" S.A., 162 Rue du Midi, B–1000 Bruxelles.
Brazília: Livraria D. Landy Ltda. Rua 7 de Abril 252 01000 São Paulo. **Dánia:** Munksgaard, 35 Norre Sogade, 1016 Copenhagen. **Egyesült Államok:** Center of Hungarian Literature, 4418. 16th Avenue, Brooklyn, N.Y. 11204; EBSCO, Industries Inc. P.O.Box 1943, Birmingham, Ala. 35201 Framo Publishing, 561 West Diversey Parkway Room 19, Chicago, 111.6014; Püski-Corvin, 251 E. 82 Street, New York N.Y. 10028. **Finnország:** Akateeminen Kirjakauppa, Keskuskatu 1, SF 00100 Helsinki 10. **Franciaország:** Societé Balaton, 5015 Paris. Bld. Pasteur. **Hollandia:** Fason Europe B.V. Pstbus 1967, 1000 AD Amsterdam. **Izrael:** Hadash, P.O.B. 26116, 62160 Tel-Aviv; Gondos Sándor P.O.B. 44513, 31333 Haifa, Lepac, 15. Ramban Str. Tel-Aviv Breuer Line Ltd. Hungarian Cultural and Business Center Tel-Aviv; Hungarian Culture and Business Center, Allenby St. 38., P.O.B. 26439; Tel-Aviv, 652116. **Japán:** Nauka Ltd. 2-30-19 Minami-Ikebukuro, Toshimaku, Tokyo 171. **Jugoszlávia:** Forum, Vojvode Misica broj 1., 21000 Novi Sad. **Kanada:** Pannonia Books, P.O.B. 1017, Postal Station „B" 6, Toronto Ont. M5T 2T8; Hungarian Ikka and Travel Service, 1208 Granville Street Vancouver, B.C. V6Z 1M4; Culture Hongroise, Mme Vera Cencze, 6958 Wilderton Ave, Montreal Que. H3S 2M5. **Nagy-Britannia:** Hungarian Book Agency, Mrs. Klara Adams, 87 Sewardstone Road, London E2 9HN; Collet s Holdings Ltd., Denington Estate, Wellingborough, Northants, NN8 2QT. **Németország:** Kubo und Sagner, Postfách 340108, 8000 München 34; H. und S. Katko Musica Hungarica Rümannstrasse 4. 8000 München 40; Zeitungsvertrieb Gebrüder Petermann GMBH und Co Kg, Kurfürstenstr. 111. D 1000 Berlin 30; Translibris Zeitshriften und Buchvertrieb GMBH Moltkestr. 80. D–5000 Köln 1. **Norvégia:** Narversen Info-Center, P.O.B. 6125 Etterstadt, 0602 Oslo 6. **Svájc:** Magda Szerday, Teichweg 16. 4142 Münchenstein. **Svédország:** Esselte Tidskriftscentralen, P.O.B. 638. S–10128 Stockholm, Wennergren Williams AB, Box 30004, S–10425 Stockholm; BTJ Biblictekstjanst AB. Box 200, S–221 CO Lund. **Venezuela:** Weiss y Asociados, AV. Urdaneta, Ibarras a Veroes, Edif, Torre Alfa 7 piso Caracas.

Csákányi László éveket töltött orosz hadifogságban. Ezt az időszakot csak így emlegette: „amikor orosz nyelvtanfolyamon voltam..." Egyszer turnén volt a Szovjetunióban, több társával az orenburgi gázvezeték építkezésén dolgozó magyar munkásoknak adott műsort. Egy alkalommal a vonaton szüksége volt nyelvtudására: egy kolléga megkérdezte, hogy mondják oroszul azt, hogy „meleg". Mire Csákányi: ... (Válasz a számozott sorokban).

A helyes megfejtők közül tízen a Lakitelek Alapítvány könyvjutalmát kapják: magyar írók dedikált műveit kb. 400-500 Ft értékben. A kisorsolt szerencsések a könyveket postán kapják meg.

Címünk: Ludas Matyi, Budapest 1977

Beküldési határidő: július 27.

INDIAI ARANYVÁROS / EZ A KLUMPA ANYAGA / GYAKORÍTÓ IGEKÉPZŐ / IBM-SZÁMÍTÓGÉP MODELL / ALAPVETŐ / (1) / M

TENGERI NIMFA / GYERE! / ASZTÁCIUM / VÍVÓNŐ V (ILONA) / MILLIMÉTER / TÁLBÓL SZEDNI / ...PLASZTIKA / ... HORIZONTE / SÁLVÉG! / ERDÉLYI HAVASOK / BIZMUT / MONA ...: A LOUVRE KINCSE / OLASZ AUTÓJEL / FINN VÁROS

BOSZSZANT, IDEGESÍT / (2) / KESZTHELY VIDÉKI KÖZSÉG / MASÍROZ / KELETI GERMÁN NÉP V. / ...BLAS (LESAGE REGÉNYE) / SIEMENS / ...FERE (CSEVEGÉS) / SZÁM / ZENEMŰ ZÁRÓRÉSZE

FÉNYREKLÁM / ÉGETŐ ... (REGÉNY) / ALBÁN PÉNZ / SZEMÉLYEMRŐL / KÖVETKEZŐ / SVÉD PÉNZ / RAVASZDI / TILOLJÁK ! / NEWTON / RÉGIES BURKOLAT / PÉTER EGYIK IDEGEN ALAKJA / (3)

DUPLÁN: CUKORKA / CSOPORTUNK / SPANYOL VÁROS / FOCICSAPAT / OZORAI ... (FŐÚR V.) / EREK !!

50 SZÁZALÉKA / AMELY HELYRŐL / FELÉJÜK / AMELITA ...-CURCI / KIEJT. BETŰ / JÓD ÉS ARGON

AGGTELEKI NEVEZETESSÉG / NAGYOT KIÁLTÓ / BOLONDÍT

GYAKORI NŐI NÉV BECÉZÉSE / ARZÉN, NITROG. / ELÁN EGYN.B. / ÉSZAKI FFINÉV / KŐSZEGI ÜDÜLŐH.

OLYKOR RODRIGÓ BECEALAKJA / VIDÉKÜNKRŐL KIÜZ / CERUZA / FÉLSZ! / DÉL-ALFÖLDI VÁROS

DÍSZESEBB KEZDŐBETŰ / ORA ... LABORA! / ...-VISSZA / MUFF FELE! / ...GUMI (LATICEL)

SUMÉR VÁROS / CSONTDARAB! / BÁLVÁNY / KIEJTETT BETŰ / ...FARKAS (SIRÁLYFÉLE)

... DOG (ÓRIÁS KUTYA) / MELLÉM HELYEZ / RÓMAI ÖTVENES / KELVIN VAGY KÁLIUM

PÉNZINTÉZETEK / A / HÖLGY FÜLÉNEK KEDVES

A 26. számban megjelent rejtvényünk helyes megfejtése:
„A falon egy Lenin kép függött."

Dedikált könyvet nyertek:
Szájer András,
9921 Vasalja
Szabó Piroska,
4172 Biharnagybajom
Nyúl Margit,
7432 Csombárd
Zakariás Zoltán,
7800 Siklós
Ráckevei Árpádné,
2316 Tököl
Kovács Ferenc,
8132 Lepsény
Földi István,
5516 Kőrösladány
Zelena Éva,
3535 Miskolc
Takács Szilvia,
1126 Budapest
Mészáros Géza,
1162 Budapest
A nyereményeket a Lakitelek Alapítvány küldi el címükre!

Kezdődiiik, üvöltötte a Kisfedor, erre mi elindultunk a székekkel, mert csak nekik volt tévéjük az egész emeleten, *Kékes,* és a Bakó néni hokedlijének már csupán a gangon jutott hely, legalább kiszellőzik belőle az a naftalinszag, szólt félhangosan a Danosné, és akkor a kardnyelő helyet cserélt a bűvésszel, nem leszek a játéééékszered, kiabált a Kovácskati, a nyakán kidagadtak az erek, és a Jurányi Panni nagypapája előrecsoszogott, megbökdöste a képernyőre ragasztott színes celofánt, sercegett az ujja, meg van ez kártyázva előre, mondta, nagy csönd lett hirtelen, tisztán lehetett hallani a szomszédéknál a rádiót, a Szabad Európa nyomta a híreket, erre aztán még nagyobb csönd lett.

(ALT)

– Kérem a tisztelt zsűrit, hogy gondolja át az előző döntését.

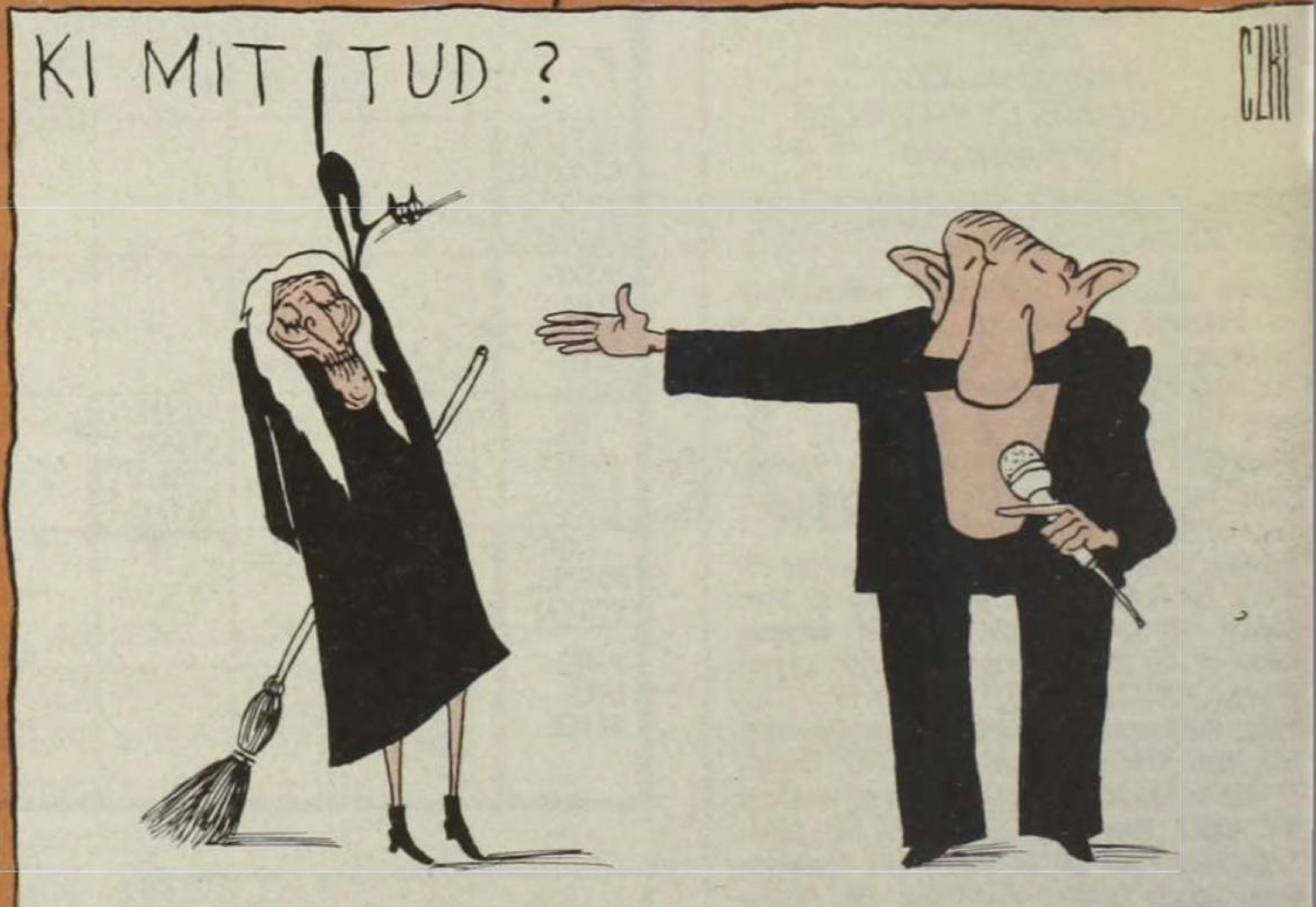
– Márpedig hidd el szívem, hogy a Torgyán Jóska nem a Ki Mit Tud-on tűnt fel.

– Most pedig a tetszhalott Pöndör Gizi néni csujogatóst ad elő.

– Uraim, esküvel tanúsíthatom. Henriett nagyon tud.

– Azt hiszem, özvegy Jakab Józsefné valamit nagyon tud, kedves nézőink. Állítása szerint havi 4800 Ft-os nyugdíjából prímán kijön, sőt egy ezrest rendszeresen félre is tud tenni.

– Tehát. A férj két gazfickóról, a feleség pedig négy lotyóról tud.

– Hajrá! Hamisított üzemanyaggal két métert előre!